

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . K 28.—
 za pol leta " " " 13.—
 za četrt leta " " " 6.50
 za en mesec " " " 2.20
 za hemljfo celoletno " 29.—
 za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . K 24.—
 za pol leta " " " 12.—
 za četrt leta " " " 6.—
 za en mesec " " " 2.—

V spravi prejemam mesečno K 170

SLOVENEK

Inserati:
 Enostopna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . . . po 15 v
 za dvakrat . . . . . " 13 "
 za trikrat . . . . . " 10 "
 za večkrat primoren popust.

Poslano in rekl. notice:
 enostopna pettivrsta (72 mm)
 30 vinarjev.

Izhaja:
 vsak dan, izvemši nedolje in
 praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štov. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona štov. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici štov. 6.
 Avstr. poštne hran. račun št. 24.737. Ogrske poštne
 hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 138.

Današnja številka obsega 16 strani.

Kregarjeva pravda.

Velika je moč države nad vsakim posameznim državljanom, nikjer pa se ne pokaže silnejše kakor v sodni dvorani.

Za vsakega, ki zamore sploh še kaj izgubiti, je kazensko preganjanje najhujši boj, ki si ga človek more misliti.

Tak boj je imel pred kratkim prestati Ivan Kregar. Naprtana mu kazenska pravda bila je za njega tem nevarnejša, ker je Ivan Kregar oseba, ki uživa v krogih S. L. S. velik ugled.

V avstrijskem kazenskem postopku velja načelo obtožitve — brez obtožbe ni kazenske pravde, brez obtožbe ni razsodbe.

Obtožitelj v tej kazenski pravdi je bilo državno pravdnštvo; v rokah državnega pravdnštva se je nahajalo kazensko preganjanje, izvedlo se je do skrajne meje — do razsodbe.

Razsodbo so izrekli nepristranski ljudski sodniki — Ivan Kregar je soglasno oproščen.

S soglasno oprostitvijo je dobil Kregar zadoščenje, katerega se zares lahko veseli v očigled dejstvu, da se je naravnost s peklenko zlobo delovalo na njegovo uničenje. Soglasna oprostitev je pa tudi plačilo za vse hude neprijetnosti, katerim je izpostavljen vsak kazenski preganjanec, in o katerih dr. Tavčar tako bridko toži v svoji brušuri, ki jo je izdal leta 1888., kmalu po svoji oprostitvi radi hudodelstva goljufije.

Pri tem ne smemo nikakor prezreti, kako da je sploh prišlo do kazenskega preganjanja. Preiskavo je uvedlo državno pravdnštvo na podlagi pisanja ljubljanskih liberalnih dnevnikov, potem ki je občeznano in je tudi državno pravdnštvo moralo vedeti, da se okoli teh listov klatijo notorični hudodelci, katerim se prav nobene vere dati ne more in tudi ne sme. Preiskava se je vodila, dognalo se je, da so vse liberalne laži o vlomih v trgovsko zbornico, o odstranjenju uradnih pečatov od volilne posode in druge obdolžitve popolnoma neresnične; državno pravdnštvo vendar preiskave ni ustavilo, započelo je preganjanje radi stvari, katerih se pred preiskavo niti trdilo ni. To preganjanje se iz sta-

lišča oportunitete, katerega mora državno pravdnštvo zavzemati, ne bi bilo smelo započeti in to tem manj, ker je zelo dvomljivo, če je dejanje, katerega je državno pravdnštvo Kregarja obtožilo, sploh kaznjivo; velika večina treznih juristov je namreč pravnega naziranja, da o kaznjivosti ne more biti govora. Zgodilo bi se bilo lahko to, da bi bil Kregar kriv spoznan pred porotniki dejanja, katero samo na sebi niti pod kazenski zakon ne spada.

Kregarjeva pravda je pokazala pa tudi popolno brezsrčnost slovenskega liberalizma. Liberalci zahteva, da se mu mora z ozirom na družino marsikaj pregledati in odpustiti. Dr. Tavčar je pred sodniki kazal samo na svojo družino; napram nasprotnikom liberalci tega usmiljenja in obzirnosti ne poznajo. Kaj njim mar nedolžna družina, kaj se brigajo za solze neznanih otrok; oni gredo preko vsega tega, samo da uničijo in ubijejo svojega nasprotnika.

Drugače smo postopali mi. Tekom Kregarjeve pravde smo imeli v rokah neizpobitne dokaze, s katerimi bi bili lahko takoj spravili na porotno klop glavnega urednika »Jutrovega« in obrekovalca Kregarjevega Milana Pluta radi hudodelstva poverbe. Lahko bi ga bili takoj uničili, toda tega nismo storili; sam od se pa je priznal, da je pristaš S. L. S. vedno kavalir.

V Kregarjevi pravdi se je končno tudi nepobitno dokazalo, da se je nizkotna, ostudna gonja proti Kregarju pričela v tajništvu narodne napredne stranke, katere načelnik je dr. Ivan Tavčar. Dokazano je tudi, da je »Slovenski Narod« kot glasilo starih igral hinavsko vlogo dostojneža in se v začetku te ostudne gonje ni udeleževal, temu se je vse prepustilo »Jutru« kot glasilo mladih. Z vednostjo mladih in starih se je započela gonja proti Kregarju v tajništvu narodne napredne stranke. Tudi dr. Tavčar je zanj vedel in je kot načelnik stranke za ostudno in nizkotno gonjo odgovoren.

Kregarjeva pravda je končana. Sedaj bomo mi poklicali liberalce na obračun. Kregarjeva pravda mora biti drago plačana.

O razmerah na Hrvaškem

objavlja »Die Zeit« velezanimiv članek, ki izvaja med drugim: S Hrvaškega se nič novega ne čuje. Na Hrvaškem je postalo tiho. Vladni hvalitelji kraljevega komisarja sklepajo, da se je Hrvaška pomirila. Tišina na Hrvaškem se res ne more utajiti. V javnost ne prodere niti besedica tožbe o nezadovoljnosti. Vprašanje je le, če govori ta tišina za kraljevega komisarja. Nezdovoljnega moža lahko na več načinov prisilimo, da obmolke. Prepričati ga moramo, da so njegove pritožbe neutemeljene, izpolnimo mu njegove želje, ali mu zamašimo usta, in končno ga lahko ubijemo. Postopanje kraljevega komisarja na Hrvaškem se primerja lahko z zadnjim činom. Sabor ne zboruje, shodi so prepovedani, proti časopisu je uvedena najstrožja cenzura, kakršne niti v Rusiji ne poznajo — da molčimo o Turčiji in Perziji. Hrvaški listi, izvzemši nekaterih vladnih izzivalnih listov, ne prinašajo niti besedice o hrvaški politiki; kar pa pišejo zunanji listi, se očrni. Sodišču, ki bi lahko prebivalstvo ščitilo proti policiji, v političnih zadevah Hrvati ne zapujejo. Tako je res postalo na Hrvaškem tiho, tako tiho, da se lahko čuje miška; zavlada je na Hrvaškem tisti mir, ki vlada po pokopališčih. Hrvaška je postala edina dežela v Evropi, ki več ne eksistira niti v lastnih časopisih.

To tišino vladni krogi tolmačijo, da se je dežela pričela pomirjevati. Vprašati se moramo, ali je bilo prej v deželi nemirno? Ali je po cestah v Zagrebu divjala kaka vstaja? So li razbili v Zagrebu tisoče in tisoče šip? So li prekucevali vozove električne poulčne železnice? Ali so gradili v Zagrebu barikade, polivali tlak s smolo, jo zažigali, plenili trgovine in streljali iz revolverjev? So se li bile v Zagrebu krvave bitke z vojniki in s policijo? Ne! Vse to se je zgodilo v Budimpešti minul teden. Ali so zato ogrsko ustavo odpravili in postavili za Ogrsko kraljevega komisarja? Ne. Mažari so si drugače pomagali. Vlada in stranke so namreč sklenile se pogajati o volilni preosnovi. Ogrska vlada meri namreč z dvojno mero. Nasproti Mažarom, če tudi še tako divjajo, nastopa v rokavicah, nasproti Hrvatom in Srbom pa s pestjo, če le ponižno ugovarjajo.

Volilna reforma v Italiji.

Po novi volilni preosnovi, ki se je v laški zbornici sprejela 25. majnika, bodo imeli volilno pravico vsi moški, ki so stari 30 let. Volilno pravico z dopolnjenimi 21. leti pa bodo imeli: 1. tisti, ki so doslužili pri vojaki, 2. tisti, ki so obiskavali 4letno ljudsko šolo, 3. tisti, ki plačujejo na leto najmanj 19 lir 80 centesimov direktnega davka ali pa plačujejo letne stanarine 150 do 400 lir. Vol. pravico bodo imeli nadalje že z 21. letom vsi, ki so odlikovani z rešilno ali vojno svetinjo. Podčastniki in vojaki v aktivni službi in mestni policisti izgube aktivno volilno pravico, kakor tudi tisti, ki se podpirajo radi revščine. Volilci se vpišejo v volilne imenike uradoma. Reklamira lahko vsakdo, ki je izpuščen. Volilni imeniki se vsako leto revidirajo. Volilo se bo ob nedeljah. Volilnih okrajev je 508. Voli se tako, da dobi volilec kuverto pri volilni komisiji. Kuverte izdeluje državna tvornica papirnatega denarja. Kazni se obravnavajo v dvajsetih paragrafi. Kdor potvarja volilne imenike, se kaznuje z zaporom do treh let in z denarno globo do 3000 lir. Kdor obeta volilem gmoten dobiček, se kaznuje z zaporom do enega leta in z globo do 1000 lir. Ravnotako se kaznujejo volilci, ki se puste podkupiti. Kakor znano, se svobodomiselnici zelo boje, da bi se pri prihodnjih volitvah katoličani ojačili. Dal Bog!

Tedenski pregled.

30. t. m. se je na Dunaju vršil ustanovni občni zbor »Katoliške Unije«, ki ima namen, zvezati vse katoliške organizacije cele Avstrije. Na shodu je govoril tudi dr. Krek. V odbor so bili izvoljeni zastopniki vseh avstrijskih narodov, za Slovence dr. Ivan Šusteršič, dr. Fran Jankovič, dr. Krek in Povše ter kanonik dr. Mlakar iz Maribora. — Pred celjskimi porotniki se je končala Kregarjeva afera, sprožena na podlagi izmišljotin od liberalcev radi volitev v trgovsko in obrtno zbornico za obtožene Iv. Kregarja, Kregarjevo soprogo in Štefeto soprogo, sijnajo. Vsi trije so bili soglasno oproščeni. — Cesar je 30. m. m. kranjskega deželne predsednika Schwarz za prisegel kot tajnega svetnika in ga nato sprejel v posebni avdienci. — Prvi veliki shod slovenskih obrtnikov na Spodnjem Štajerskem se je vršil 27. maja t. l. v Celju. Med drugimi je govoril dr. in dež. poslanec dr. Benkovič za ustanovitev posebne trgovske in obrtne zbornice za Spodnje Štajersko; tozadevna resolucija je bila soglasno sprejeta. — Velik tabor koroških slovenskih mladenčev se je 27. m. m. vršil v št. Rupertu pri Velikovu. Tabor je priredila koroška S. K. S. Z. — Četrta jugoslovanska umetniška razstava se je 27. maja t. l. v navzočnosti srbskega kralja in prestolonaslednika otvorila v Bel-

LISTEK.

Mimogrede.

Dr. J. K.

V urnem teku je drvel brzovlak po plodoviti vrttembergski zemlji. Utrujen vsled dolge vožnje sem si zaželel odpočitka, da bi se okrepčal za nadaljno pot proti Parizu.

Bližali smo se Stuttgartu, glavnemu mestu vrttembergške dežele. Kaj, če bi izstopil in se oddahnil za en dan. Obenem pa so ti kraji za Slovence zanimivi po svojih zgodovinskih odnošajih do naše rodne zemlje. Imena kakor Tübingen, Rottemburg ob Tavberu, Urach so pač znana vsakomur, ki se količkaj zanima za preteklost slovenskega naroda. V Tübingenu na Vrttembergem so se v 16. stoletju šolali sinovi kranjskih, koroških in štajerskih graščakov, ki so potem zanesli seme nove vere v svojo domovino. Vse to mi je prišlo v spomin in še bolj potrdilo moj sklep, da izstopim v Stuttgartu.

Ob polu petih popoldne smo se ustavili na glavnem kolodvoru, kateri leži takorekoč že popolnoma v sredi mesta. Dasi je to razmeroma velikanška stavba, vendar ne zadošča več vedno bolj naraščajočemu prometu,

zato ga nameravajo v teku let še znatno razširiti.

Poslovil sem se od svojih sopotnikov, od Italijana, ki se mi je pridružil v Solnogradu, in Španjolca, kateri je vstopil v Monakovem. Obadva sta bila namenjena v Pariz, prav kakor jaz, a ker se je njima mudilo, nista hotela izstopiti. Španjolec je govoril le svoj materini jezik, Italijan je razumel sicer tudi nekaj nemščine, a izhajali smo vseeno brez nje. Bilo je prvokrat, da sem slišal govoriti pravega Španjolca. Ravno nekaj dni pred potovanjem sem bil predelal špansko slovnico, a nisem pričakoval, da je razumeti špansko govornico tako lahko. Vzrok je pač ta, da ne požirajo posameznih zlogov, ampak jih v polni moči izgovarjajo vse brez izjeme. Lep jezik je to, tako blagoglasen in melodiozen, da bi ga človek neprestano poslušal, četudi bi ničesar ne razumel.

Izpočetka nisem vedel prav, kam bi se dejal, ker vožnje nisem nameraval tukaj prekinjati. Na ulici pred kolodvorom so vihrale zastave. Povprašam stražnika, kaj to pomeni. V mehki švabščini mi odgovori, da je to znamenje razstave za turistiko in tujski promet. To si bo torej treba ogledati najpreje. V bližini kolodvora sem si zasigural prenočišče ter se takoj podal v razstavo, ki jo je priredila dežela pod

pokroviteljstvom vrttembergškega kralja Vilhelma II.

Namen razstave je bil, opozoriti tužce, ki iščejo v deželi razvedrila in zdravja ali ki jih usoda slučajno zanese v te kraje, na vse krajevne posebnosti, na lepoto vrttembergško-švabske zemlje, obenem pa podati tudi nekaj pregled vse tozadevne industrije, ki se nahaja v deželi.

Če pomislimo, da ima Stuttgart zelo ugodno lego, da se nahaja ob križišču glavnih prog Pariz—Petrograd ter Berlin—Milan—Rim, smo lahko prepričani, da bo razstava svoj namen gotovo dosegla in prinesla lep dobiček ne samo mestu, ampak tudi vsej deželi.

Razstavljene stvari se nahajajo v štirih prostornih dvoranah. V pritličju v dvorani I zavzema glavno mesto švabska alpa, mesto Ulm s svojo znamenito katedralo in Črni les. V dvorani II prihaja v poštev zlasti Stuttgart s slikovito okolico, Ludwigsburg z okolico, toplice Mergentheim in Friedrichshafen. V prvem nadstropju v dvorani III je zastopana okolica Bodenskega jezera, Halla in Črnega lesa. Obenem nahajamo v dvoranah II in III izpostavljenih mnogo izdelkov, ki se tičejo prometa in turistike. Pozabiti ne smemo bogate potovalne literature, lepih narodnih noš in oddelka za esperanto, kjer so zastopani tudi češki in poljski

esperantisti po svoji literaturi. Dvorana IV služi predavanjem, ki s pomočjo kinematografskih slik nudijo obiskovalcem dosti zanimivega in podučljivega iz turistične prometa in narodnega življenja Vrttembergčanov.

Ali ne bi kazalo prirediti enkrat tudi za slovenske pokrajine slično razstavo morda na Bledu, ali pa tudi v Ljubljani, seveda v času sezone?

Drugi dan je bila nedelja. Vprašal sem stražnika, se li nahaja kje v bližini katoliška cerkev. Izpočetka me je malo sumljivo premeril od nog do glave, a nato mi je vendarle pokazal majhno cerkvico, češ, da se je tamkaj pravkar začela božja služba. Prebivalstvo Stuttgarta je namreč povečini protestantske vere, in mesto ima 22 evangeljskih in le 6 katoliških cerkv. Cerkev je izgledala precej revno, a je bila natlačena polna, opazil sem zlasti veliko vojaštva.

Dopoldne sem si ogledal, kolikor mi je dopuščal čas, še glavne dele mesta. Krasen je trg pred kraljevim gradom, okoli in okoli obdan s senčnatimi kostanji, okrašen z raznobarnimi nasadi in fontanami. Na sredi trga za takozvanim »jubilejskim stebrom« se nahaja medeni spomenik vojvode Krištofa Vrttembergškega, znanega mecena naših protestantskih pisateljev. Na južni strani tega vidimo »stari grad,

gradu. — Pri dopolnjeni občinski volitvi v Gor. Logatcu so zmagali kandidati S. L. S. — Umrila je v Ljubljani veleazlasna usmiljenka č. s. Avgustina Kocbek, doma iz Ptujca. Delovala je v ljubljanskih zavodih celih 54 let. — Na parnikih Avstro-Amerikane se uvedejo na krovu stalni oltarji in vse potrebno za službo božjo. Prvi tak oltar je tržaški škof dr. Karlin 25. m. m. posvetil na parniku »Kaiser Franz Josef«. — Pionirske čete se bodo odslej zopet ločile v pionirske in ženijske, kakor je že svoj čas bilo. — Velikanski viharji in povodnji so nastopile na Ogrskem. Mnogo vinogradov in vrtov je uničenih. V temevarskem okraju stoji voda po poljih 3 metre visoko. Mnogo mest in vasi je pod vodo, hiše se podirajo. Na stotine ljudi je utonilo. 50.000 jehov najboljšega polja je poplavljenega, setev uničena. Škode je nad 10 milijonov kron. — Tudi v Galiciji so vode silno narasle in prestopile bregove. Krakov je v nevarnosti. Več oseb je utonilo. — Povodnji in viharji so napravili veliko škode tudi v Belgiji in Švici. — V Londonu štrajka 180.000 transportnih delavcev; stavka še vedno narašča.

Godovi prihodnjega tedna.

2. junija, nedelja. 1. pobinkošna, Sv. Trojica.
3. „ ponedeljek, Klotilda, kralj.
4. „ torek, Francišek Kar.
5. „ sreda, Bonifacij, škof.
6. „ četrtek, Sv. Rešnjak Telo.
7. „ petek, Robert, opat.
8. „ sobota, Medard, škof.

„Slovenska Straža“.

Slomškov dar po 20 K:

61. Jan Wieser, proštn v Podkurnosu, 20 K. — 52. Načelnstvo in nadzornstvo hranilnice in posojilnice v Artičah pri Brežicah, nabrano pri računskem zaključku, 20 K.

Nadalje so darovali kot Slomškov dar:

Marija Sattner, Ljubljana, 4 K. — Josip Kos, Dol. Tribuš, 4 K. — Cecilija Markovič, Bistrica v Rožu, 1 K. — Neimenovan ob priliki vsprejetja kot gost v Slov. kat. akad. društvo »Dan« v Pragi, 2 K. — Fran Kostanjevec, Sv. Tomaž pri Ormožu, 3 K. — Andrej Kunstelj, Ljubljana, 2 K. — Rudolf Malič, Dunaj, 2 K. — Franjo Možina, Rudolfovo, 2 K. — Alojzij Sagaj, kaplan, Sv. Lovrenc na Dravskem polju, 3 K. — Anton Sedlar, gostilničar, Kandija, 3 K. — Fran Cerar, Stob p. Domžale, 5 K. — Antonija Šlebnik, gostilničarka in trgovka v Libečah, 4 K. — Slovenske tarokistke v Kočevju 2 K 15 vin. — Fr. Dimnik, župnik, Begunje pri Cerknici, 2 K. — Martin Meško, župnik, Kapela p. Radenci, 5 K. — Tomaž Olip, gostilničar v Selah, 2 K. — Anton Sajz, Pulj, 2 K. — Fran Capuder, posestnik v Prapročah, 5 K. — Nabrano na svatbi Matjažič, Rosalnice p. Metlika, 13 K. — Ivan Šabec v Selcah 2 K. — Nikolaj Stazinski, župnik na Crnučah, 2 K. — Nabrano ob priliki pogreba Blaža Prislana v Braslovčah, 4 K 12 vin. — Nabrano ob priliki pogreba Josipa Culk v Braslovčah 4 K 12 vin. — Josip Bidovec, Zalog, 2 K. — Matevž Rabič, Javornik, 10 K. — J. Plevanec, župnik in pok., Veliki Gaber, 1 K. — Andrej Kranjc, Ljubljana, 2 K. — Matej Weiβ, Zaprache, p. Vrba ob Jezeru, 1 K. — Alojzij Skaberne, Ljubljana, 1 K. — Josip Potokar, župnik, Tržič, 10 K. — Josip Knez, Zagorje ob Savi, 1 K 70 vin. — Po Ant. Berlot, župniku in dekanu, Kanal (Goriško), 3 K 50 vin. — Anton Podvinski, župnik, Remšnik, 5 K. — V. Gasperin, župnik v pok., Ljubljana, 3 K. — Tom. Kastner, p. d. »Stefan«, St. Jurij, p. Zgor. Trušnje (Kor.), 5 K. — Lina Anžiček, soproga odvetn. koncip. v Krškem, 1 K 20 vin. — Franjo Mervar, Kandija, 2 K. — Jernej Trampus, Opatjeselo pri Gorici, 2 K. — Alojzij Sever, železn. mojster v pok., Pulj, 2 K. — Jernej Žužek, Turjak, 2 K. — Mohor Sedej, Cerklje, 1 K. — Andrej Šturman, Mačkopolje pri Trstu, 50 vin. — Nabrala Minka Tomazič na veselici Šentpeterskega Orla v Šmartnem 6 K 02 vin. — Marija Hirschman, trgovka, Ljubljana, Mestni trg, 5 K. — Jure Novoselič, obč. odbornik, Vel. Dolina, 1 K. — Po Raf. Thaler, škofja Loka, darovala dva gospoda, katera sta se poravnala radi razžaljenja isti, 15 K.

Sklad Mohorjanov:

380. Mohorjani v Prelokli, po č. g. Mat. Kažunc, župniku, 2 K.

Prispevek podružnic:

Podružnica Sv. Magdalena v Mariboru 20 K.

Iz nabiralnikov:

Po podružnici Slov. Straže v Šmartnem pri Ljuti: Iz nabiralnika Slov. Straže v gostilni Ivana Rusa v Šmartnem 4 K 14 vin., v gostilni L. Hostalk 1 K 41 vin in v gostilni Kati Rozina, Ustje, 3 K 40 vin.

Za molitvenike obmejnih Slovencev so darovali »Slovenski Straži«:

Cilka Orehek, Ljubljana, 1 K. — Neža Grmek, Ljubljana, 1 K. — I. Skubic, Ljubljana, 1 K. — Neimenovana v Ljubljani 1 K. — I. Kalinašek, Ljubljana, 1 K. — Neimenovana, Križe pri Tržiču, 20 K. — Neimenovana v Ljubljani 1 K. — Marija Copić, Lokavec, 1 K. — Ter. Sare, Mengeš, 3 K.

Rabljene znamke so poslali »Slovenski Straži«:

Josipina Mikuž, Crnivrh nad Idrijo (570); Ivan Vizovšek, trg. poslovodja, Podpeč-Preserje; Amalija Kepic, Ljubljana, Rimska cesta 8; S. Behrmana Tomec, uršulinka, Škofja Loka; Henrik Hrašovec, župnik, Vuhred, Štajerski (3000); Gašper Zrnko, župnik, Puščava nad Mariborom; Kn.-škof. župniški urad Sv. Marija v Puščavi nad Mariborom; Marija Grobnik v Vrveh, p. Slovenji gradec; Martin Podgornik, organist, Čepovan, Primorsko; Andrej Nartnik, kaplan, Dolina pri Trstu; Tiskarna Kurytka, Krk, Istra (640); Ivan Kenda, kurat, Novaki pri Cerknem; Alojzij Vrečko, Planina, Štajersko; Fran Čuš, Hlaponci pri Juršincih (1000); Prodajalna »Kat. tisk. društva«, Trst; Amalija Križgel, šivilja, Prihova pri Mozirju (1262).

Cerkveni vestnik.

Razstava cerkvenih oblačil, ki jo priredi bratovščina presvetega Rešnjega Telesa v škofijski veliki dvorani, ostane odprta od 2. junija do praznika presvetega Rešnjega Telesa. Udje bratovščine in prijatelji cerkvene umetnosti ste vljudno povabljeni, da si jo ogledate. Vsa oblačila se bodo brezplačno razdelila potrebnim cerkvam naše škofije.

Književnost.

* **Poziv gospodom skladateljem in pesnikom.** Ker se namerava prirediti 9. izdaja »Venec svetih pesmi«, vsled tega se gospodje skladatelji in pesniki prosijo, da dopošljejo vse one pesmi, ki v sedanjih izdajah še niso bile priobčene, vč. gospodu Matiji Zemljiču, župniku v St. Juriju ob Pesnici, pošta Zgornja Sv. Kungota (Štajersko) da se bo s tem nova izdaja kolikor mogoče pomnožila in izpopolnila.

* **Vojvodina Kranjska v predzgodovinski dobi.** Spisal Jernej Pečnik. Ljubljana 1912. — Stari preiskovalec predzgodovinskih stanovanj in grobišč, ki je prehodil našo deželo, obiskal skoro vse naše hribe in gozde in nakopal za deželni muzej v Ljubljani in dvorni muzej na Dunaju veliko starin iz predzgodovinskih in rimskih grobov, je v mali brošurici na 29 straneh zbral podatke izkopavanja na Kranjskem. Večinoma so bili že natisnjeni v raznih časopisih, a zaradi preglednosti jih je Pečnik zbral in dal v javnost. Pisatelj govori o prvih ljudeh, ki so se naselili na Kranjskem na ljubljanskem barju. Potem omenja nekaj sledov iz kamene in bronaste dobe, večinoma pa razpravlja o gomilah iz halstatske in rimske dobe, na katerih je Kranjska zelo bogata. Našteti so vsi važni kraji naselbin in ceste iz rimske dobe; tuintam najdemo tudi nekoliko podatkov o življenju ljudi, ki so stanovali takrat na Kranjskem. Pisatelj se na več krajih ponavlja, kar je popolnoma umevno pri njegovi samoizobrazbi, in razdelitev bi bila tudi lahko nekoliko bolj logična in srečna, če bi dal pisatelj brošurico kakemu veččaku v pregled. Splošno bo pa knjižica našemu ljudstvu, ki mu znanstveni strokovni listi niso dostopni, jako dobro služila. — Za

predavanje je kakor nalašč, ker je v nji vse povedano, kar bi utegnili ljudi zanimati. Naša društva naj jo vsa naroče, da bodo imela vsaj eno knjižico, iz katere se člani lahko pouče o glavnih stvareh prazgodovinske dobe. — Izvod stane 50 vin.; dobi se po vseh ljubljanskih bukvarnah.

Čebelarški tečaj.

Slovensko čebelarstvo društvo priredi dne 29. in 30. junija t. l. v Ljubljani pri novem čebelnjaku v Marjanišču 2dnevne praktične čebelarški tečaj za čebelarje, ki žele izpopolniti svoje čebelarstvo in se izvečbati v naprednem čebelarstvu z modernimi panji. Glavni odbor vabi torej čebelarje, ki se žele udeležiti tega tečaja, da se pismeno prijavijo najkasneje do 23. junija t. l. na naslov M. Humek, dež. sadjerejski učitelj v Ljubljani. Posebno opozarja čebelarke podružnice, da odpošljejo k tečaju po enega čebelarja, ki bi bil pripravljen pridobiti znanje uporabljati pri svojem čebelarstvu, z zgledom in poukom vplivati na razvoj in napredek v svojem okolišju. Ker je število udeležencev omejeno, se bo vsakemu prilaščencu javilo po dopisnici, ali je v tečaj sprejet ali ne. Natančen spored tečaja in druge podrobnosti bodo objavljene v prihodnji številki »Slovenskega čebelarja«. Odbor S. Č. D.

Idrijske novice.

i **Umril je rudar Štefan Čuk**, star še ne 55 let. Še par mesecev mu je manjkalo do 40letnega službovanja pri rudniku. N. v. m. p.!

i **Popravljanje ceste v Zali** se prične junija meseca. To poročamo radi tega, ker marsikateri popraša ali bode kaj zasluzka ali ne. Delalo se bode v večjih oddelkih in jemali če le mogoče samo domači ljudje. Bolj na ovinkih se bode hrib odstranil in drugod škarpe s cementom napravile, da se tako cesta bolj zdravna in razširi. Na nekaterih krajih se že delajo barake za delavce, orodje in material.

i **Posojila iščejo** pri naši bratovski skladnici, a se še ne ve, ga dobe ali ne. Gotovine ima le toliko, da sproti shaja, a več stotisoč v državnih obligacijah. Te so pa v ceni zelo padle in ako jih sedaj prodajo, da bi ljudem ustregli, bi imeli precej izgube, ker so pri nakupu obligacij precej drago plačali obveznice. Ker ima revirni urad in ministrstvo odločilno besedo pri društvenem premoženju, se ne ve, kako se bode odločilo. Za posestnike bi bilo zelo ugodno, ako bi pri bratovski skladnici dobili posojilo ker so nizke obresti, le po 4 od sto, med tem ko so pri hranilnici najmanj 5 odstotkov. Res da nimajo velikega posestva in bi posojilo ne bilo posebno veliko, vendar se vsaka malenkost pri dolžniku že precej pozna.

i **Okrajni cestni odbor** je imel 29. maja sejo. Med drugimi stvarmi so bili napravljeni končni sklepi glede nove ceste Ziri—Rovte—Logatec. Sklepi so bili dobro preudarjeni zlasti z ozirom

na to, da imamo zgraditi še cesto Sp. Idrija—Kanomlja. Naj se zgamejo tudi drugi odbori, Idrija ni molzna krava za vse.

Tržiške novice.

i **Petnajstletnica društva sv. Jožefa in pelletnica »Orla«.** Društveni odbor si je izvolil poseben pripravljalni odbor, ki vodi vse priprave za to slavnost. Vabila se bodo razpošiljala prve dni prihodnjega tedna. Zveza Orlov v Ljubljani je v posebni okrožnici pozvala vse gorenjske telovadne odseke, da polet 16. junija v Tržič in se udeleže javne telovadbe, ki bo neka priprava za podvezino prireditve 30. junija na Vrhniki. Prosimo bratska društva, da pridejo z zastavami.

i **Volitve v krajni šolski svet**, pri katerih so zmagali — kakor je poročal »Slovenec« — z par glasovi večine trije Slovenci, so razveljavljene. Vzrok je ta, ker ni župan iz Loma pismeno povabil k volilni seji barona dr. Bornja in njegovega oskrbnika.

i **Občinski odbor** še sedaj ni sestavljen. Prvi razred še vedno ni volil, akoravno bi se bila morala postavno vršiti volitev že pred tedni. Gosp. župan Mally se je odpeljal za nekaj tednov v Karlove vari in po njegovem povratku bo baje volitev.

i **V postojnsko jamo** se je odpeljal pretekli četrtek nad 25 članov gostilničarske zadruga tržiškega sodnega okraja.

i **Občinske volitve v Križah** bodo 13. t. m. na sv. Antona dan. Razvila se je živahna agitacija na obeh straneh. Upati je, da zmaga S. L. S. v vseh razredih.

Jesenške novice.

j **Dobra volja v vodi.** Preteklo soboto so šli otroci iz Plavškega Rovta na Jesenice v šolo. Šimnovčev sinček je zaostal in se nekaj motovilil na mostu pri Rožmanovi žagi. Kar mu zmanjka tal in omahne, do 12 metrov globoko v vodo med skalovje. Priletel je ravno v globok tolmun, in le malo je manjkalo, da ni udaril ob skalo, kjer bi moral obležati mrtev. V vodi gagajoč se je k sreči oklenil skale, od koder so ga na pomoč prihiteli otroci rešili. Ko so ga mokeroga pripeljali domov, je bila njegova prva pripoved: »Mama, vi ne veste, kako sem v vodi postal težak (ker se je obleka napila vode), kaka dve skledi sem jo pa le spil!«

j **V lepo družbo** je zašla peščica naših liberalcev. Kadarkoli obelodanijo v »Narodu« kak dopis iz Jesenic, mora biti vselej tudi osel vmes, enkrat Paarov, enkrat Čufarjev. Sedaj šele umemo, zakaj so pred pustom hoteli jahati Paarovega osla, ki jih pa ni hotel nositi. S to družbo so se tako tesno spojili, da imajo tudi vse svoje pristaše za osle, zakaj sicer bi jih ne mogli krmiti s tako pičo, češ, da je S. L. S. ob volitvah obetala odpraviti vse občinske doklade, kakor pišejo v »Narodu«. Svetujemo jim, naj si napravijo v svoj znak podobo sivega dolgo-ušca.

ki ga je sezidal vojvoda Krištof in ki služi dandanes kot vojaški muzej v irtemberške dežele. Zanimiv je zlasti starejši del mesta, zidan popolnoma v srednjeveškem slogu. Površno sem si ogledal še narodopisni muzej, ki pa se, dasi je precej obširen, vendarle ne dá primerjati s češkim narodopisnim muzejem v Pragi.

Ljudstvo se mi zdi tukaj dosti prijazno in pošteno. Nareče v irtemberško je prav prijetno in dosti mehkejše kot avstrijska nemščina.

Proti poludnevu sem se odpeljal proti Straßburgu. Moji sopotniki so bili tokrat Rumuni, in sicer en duhovnik grško-orientalske veroizpovedi z ženo in dva dijaka, menda sorodnika. Duhovnik je razumel nekaj maloruščine, s pomočjo katere smo se pomenili najvažnejše. Rumunščino je namreč zelo težko razumeti, čeprav zna človek italijanski ali francoski, ker ima precej polglasnikov, ki se izgovarjajo bolj motno in nerazložno. Dospeli smo v Straßburg proti tretji uri. Tukaj sem izstopil namenoma, da spoznam mesto in ljudi, ki bivajo v njem.

H. Sienkiewicz:

V peščeni puščavi.

Prevedel dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

Toda ni še šel sto korakov, kar se ga je polotil nek nemir. »Pa je vendar neumno od moje strani«, pomislil je, »da sem dovolil Nelki hoditi sami po

Afriki — neumno! — neumno! To je še tak otrok! Ne smem od nje niti za korak, ako ni pri nji Kinga. Kdo ve, kaj se zamore zgoditi? — kdo ve, če pod tem rožnim grmom ne tli kakšna kačica? Velike opice bi se zamogle prikazati iz soteske in mi jo odnesti ali jo pa ugrizniti. Za božjo voljo! — naredil sem veliko neumnost!«

In njegov nemir se je spremenil v jezo na samega sebe, obenem pa tudi v velikanski strah. Brez daljšega premisleka se je obrnil, kakor da bi ga zadelo predčustvo nesreče. Šel je naglo in držal puško gotovo na strel z ono neizrečeno ročnostjo, katero je dobil vsled neprestanega lova, ter korakal med bodečimi akacijami brez najmanjšega šuma, popolnoma kot panter, kadar se prikrade ponoči k čredi antilop. Čez trenutek je dvignil glavo iz visokega rastlinja, pogledal — in okamenel.

Nelka je stala pod grmom kusso s pred sabo iztegnjenima ročicama; rožno cvetje, katero je izpustila iz strahu, je ležalo pri njenih nogah, v oddaljenosti kakšnih dvajset korakov je pa velika, plavorjavo žival lezla proti nji med visoko travo.

Stanko je natančno videl njene zelenkaste oči, uprte v kot kreda bel obraz deklice, njegovo ozko glavo s tesno k nji ležečimi ušesi, njegove vsled pritajene in lazeče hoje kvišku se dvigajoče lopatice, njegovo dolgo telo in še daljši rep, ki se je majal na koncu lahno, kot mački. Še trenutek — en skok, in bilo bi po Nelki.

Na ta pogled je razumel utrjeni in nevarnosti navajeni deček v prvem hipu, da ako ne postane hladnokrven, ako ne bo popolnoma zadobil miru, samozavednosti, ako slabo ustrelil in samo rani roparja, četudi ga rani smrtno, mora deklica umreti. Znal je pa tudi v taki meri zavladati sam nad sabo, da so se pod vplivom teh misli roke in noge naenkrat pomirile in bile kot peresa iz jekla. Na prvi pogled je zapazil temno lišo v bližini ušesa — z lahnim gibljajem je nameril nanjo s puško in izstrelil.

Pok strela, krik Nelke in kratko hropeče rjojenje se je razleglo vse v enem trenutku. Stanko je skočil k Nelki, jo zaslونil z lastnim telesom in spet pomeril na roparja.

Toda drugi strel je bil že popolnoma nepotreben, kajti strašna mačka se je raztegnila in obležala kot slamat mož, z nosom pri tleh, s kremplji zaritimi v travo, skoraj brez trepetanja. Kroglja mu je odtrgala skoraj cel zadnji del glave obenem s tilnikom. Nad očesi se mu je belila krvava, raztrgana kopicica možgan.

A mali lovec in Nelka sta stala nekaj časa nepremična, pogledavala zdaj na ubito zver, znaj nase in nista mogla izpregovoriti niti besede. Nato se je zgodilo pa nekaj čudnega. Ravno isti Stanko, ki bi bil zamogel pred trenutkom najizurjenejši strelce celoga sveta pripraviti v začudenje nad svojo hladno krvjo in spokojno dušo, je naenkrat obledel, nogi sta se mu začeli tresti, iz oči so mu pritekale solze, po-

tem je pa prijel glavo v dlani in pričel ponavljati:

»Nelka, Nelka! Ako bi se ne bil vrnil!«

In obvladal ga je tak strah, neka taka zapoznala obupnost, da je vsaka žilica na njem zatrepetala, kakor da bi se tresel mrzlice. Po nezasišanem napetju volje in vseh sil duše in telesa je nastopil trenutek slabosti in upadlosti. Pred očmi mu je stala postava strašne zverine, kako leži z okrvavljenim gobcem v kakšni temni jami in trga Nelkino telo. Tako bi se zamoglo zgoditi in tako bi se zgodilo, ako bi se ne bil vrnil! Samo minuta, samo sekunda — in bilo bi prepozno. Ta misel mu je bila naravnost neznozna.

Končalo se je slednjič s tem, da ga je morala Nelka, ko se je zavedla od strahu, tolažiti. Mala, ljubka stvarica mu je ovila obe ročici okrog vratu, se razjokala in ga začela klicati tako glasno, kakor da bi ga hotela vzdramiti iz spanja.

»Stanko, Stanko! Meni ni nič, poglej, da mi ni nič! Stanko! Stanko!«

Slednjič se je zavedel in se pomiril šele po dolgem času. Takoj potem je prišel Kal, ki je zasljal strel v bližini taborišča in vedoč, da Bvana kubva nikdar ne strelja zaman, je pripeljal s sabo konja, da bi odnesel žival. Ko je mladi zamorec zagledal ubito žival, je skočil naenkrat nazaj in obraz mu je postal pepelnast:

»Vobok« zaklical je.

Otroka sta se šele sedaj približala že odrvenemu truplu. Stanko doslej

Katoliška unija.

31. maja 1912.

Zborovanje delegatov.

30. m. m. se je vršilo zborovanje delegatov avstrijskih katoliških organizacij v dvorani starega rotovža. Mnogoštevilne zborovalce sta pozdravila knez Zdenko Lobkovic in kot zastopnik episkopata v Uniji brnski škof grof dr. Huyn.

Nato govori grof Ressayier in izvaja: Zadnji katoliški shod v Inozemstvu je sprožil misel, naj se osnuje skupna nepolitična organizacija avstrijskih katoličanov. Stvar pa zato ni šla, ker se je pripravljali odbor premalo oziral na avstrijske razmere. Zdaj pa se je stvar hvalabogu kolikor-toliko posrečila in je upati, da Katoliška Unija prospera ter ne poživi samo katoliškega duha rodbini, marveč tudi v državnem in parlamentarnem življenju. (Bravo - klici.) Tri vodivne misli poudarjamo: Mi smo v zvezi s škofi, v naši Uniji sedi zastopnik episkopata s pravico veta v verskih in moralnih zadevah, da ne pride kdo in nam reče, da nismo na pravi poti. (Zivahno odobravanje.) Druga stvar je, katero je naglašal včeraj na pozdravnem večeru dr. Korošec, namreč ta, da moramo biti edini in gledati bolj na stvar kakor na obliko, seveda se mora vsaka organizacija deželi in narodu, kateremu je namenjena, priljubiti. Poglejmo slovensko organizacijo, o kateri sem se sam prepričal, da je najboljša v Avstriji. Kar se slednjič narodnostnega vprašanja tiče, čemu se ga boječe ogiblamo in se nočemo odkrito o njem pogovoriti? Ene matere smo sinovi, cerkve, zakaj bi se med seboj ne razumeli? Pravični moramo biti drug napram drugemu. (Veliko pritrdjevanje.) Dal Bog, da se nam posreči ustvariti nekak katoliški avstrijski parlament, zbor najveljavnejših mož, mož od nog do glave, da bodo vsi avstrijski katoličani cor unum et anima una, da bomo lahko tudi v Avstriji začeli s temeljito preobrazbo in Christo! (Veliko odobravanje in ploskanje.)

Po Ressayierjevem govoru se je razvila debata o volilnem predlogu odbora in so zlasti katoliškona-rodni Čehi poudarjali svoje avtonomno stališče, končno pa se je lista sprejela neizpremenjeno in se je izvolil na željo Moravanov le še P. Blaha. Odkrito je treba reči, da malenkostna dlakocep-ska »državnopravna« debata, ki so jo češki katoliško-narodni zastopniki iz-zvali, ni napravila ravno vtisa posebne zrelosti.

Po volitvah so sledili referati. Baron Rhomeberg, deželni glav-var vorarlberški, naslavlja apel na vse avstrijske katolike, naj se spričo napo-rov in napadov združenega svobodomi-selstva vendar enkrat tesno med se-boj zvežejo. Navaja najmarkantnejše pojave svobodomiseltva v zadnjih letih in poudarja, kako ravno svobodomi-selci v Avstriji narodne strasti razpihujejo, da bi se avstrijski katoličani ne združili. (Veliko pritrdjevanje.) Dogodki leta 1911., ko so pri volitvah ra-

zun Slovencev vse katoliške stranke v Avstriji hudo trpele, naj nam bodo ve-šen opomin. Manjka nam časopišja, šolske organizacije itd. itd. Brez razli-ke narodnosti skupaj, za križem v boju za Boga, cesarja in domovino! (Veliko odobravanje in ploskanje.)

Profesor Kupka iz Moravske go-vori o splošnih katoliških shodih. Dvorni svetnik, profesor Wi-cherkiewicz iz Krakova govori o Uniji kot podlagi uspešnega sodelova-nja katoličanov.

Nato nastopi dr. Krek, kojega govor vzbuja splošno pozornost in pritrdjevanje. Izvajal je nekako: Če govo-rimo o ciljih Katoliške Unije, moramo gledati na to, da ji ne stavljamo neiz-vršljivih ali naravnost napačnih ciljev, ciljev, ki so le iluzije. Jaz rečem odkrito: Začas je enotna katoliška poli-tiška stranka v Avstriji še nemogo-ča. (Oho-klic.) Na ta »oho!« bom takoj odgovoril. Dejstvo je, da tičimo v Av-striji še globoko v ustavnih bojih, Av-strija se šele poraja. (Pritrdjevanje.) ži-vimo v dobi, ko si stojijo nasproti naj-različnejše politične smeri, centrali-zem, federalizem, dualizem, trializem itd. in teh vprašanj ni mogoče rešiti iz kakih splošnih moralnih principov, v teh vprašanjih si katoličani sami na-sprotujejo in nanje ni mogoče odgovo-riti: to je katoliško, to je menj katoli-ško ali to sploh ni katoliško! (Ponovno pritrdjevanje.) Jaz sem študiral filozofi-jo, pa kljub temu mi je nemogoče pre-pričati centralista, da je njegovo ustav-no naziranje napačno. (Veselost.) Kjer katoličani na ta politična vprašanja na tako različen način odgovarjajo, ni enotna katoliška politična stranka mogoča. (Zopeten Oho-klic.) Ta reč je morebiti komu neljuba, a je dejstvo. (Pritrdjevanje.) Sicer pa opozarjam, da tudi naši nasprotniki niso vstanu v tem kaosu kaj ustvariti; zato se na obeh straneh korist in škoda izjedna-čite.

Kakšno je razmerje med Katoliško Unijo in političnim delovanjem katolikov? Vsak katoliški politik je dolžan povsod sodelovati, kjer obstoja-jo katoliške organizacije. (Zivahni Bravo-klici.) On je dolžan, na podla-gi teh organizacij svojo politiko zgra-diti! (Ponovni Bravo-klici.) Sploh mo-ramo za tem iti, da se vseh polji, poli-tičnega, kulturnega, znanstvenega in umetniškega polastimo. (Tako je!) ni-česar nasprotniku ne prepustimo, sploh povsod pokažemo, da mi, katoli-ški politiki, predstavljamo ljudstvo, predstavljamo Avstrijo! (Veliko pritrdjevanje.) Pomnimo, da današnja jav-nost ni samo akatolična, da je naravnost antikatolična, da ima ateistično lice. (Tako je!) Dela je torej zadosti.

Če se vprašamo, kaj imajo izvršiti naše nepolitične organizacije, je prvi odgovor ta, da imajo predvsem vzgojno nalogo. Naša inteligenca je splošno premalo filozofično izobraže-na. (Pritrdjevanje.) Treba nam je teme-ljite filozofske šole; če to pomislimo, si ne bomo belili glave s formalnimi vprašanji. Na ta način bomo enkrat prišli iz socialnega diletantizma, iz di-letantizma na vseh poljih. (Veliko pritrdjevanje.)

V naših društvih se mora nadalje gojiti principierna politična izobrazba. Vedno se poudarja, kako se katoliško časopišje ne more prav razviti, kako se ne more prav razširiti. Če hočemo časopišje povzdigniti, treba, da navadi-mo ljudstvo časopišje, to je politična vprašanja umevati. (Pritrdjevanje.) Po-misliti moramo, da se ljudstvo trajno ne more pridobiti s tem, da se mu obeta vsemogoče in nemogoče, ampak tako, da ljudstvo vzgojimo, da bo raz-umelo zvezo naših političnih postula-tov z našimi katoliškimi načeli. (Zi-vahni Bravo-klici.) Treba je tudi, da ima ljudstvo zaupanje do svojih kato-liških voditeljev. (Tako je!) Ako je kato-liško ime tudi v naslovu stranke, oziroma organizacije to je postranske-ga pomena; iz taktičnih ozirov je časih celo bolje, da ne. (Pritrdjevanje.) V svo-jih nepolitičnih društvih moramo vz-gojiti tudi agitatorje, ki ne bodo samo veliko denarja stali, ki se ne bodo za našo stvar samo ob času volitev zavze-mali, ampak ki bodo za vse navdušeni, v vseh vprašanjih izsolani, ki bodo v vednem stiku z vsemi vprašanji, ki katoličane zadevajo. (Veliko pritrdjeva-nje.)

Kaj naj torej storimo, da ideje Ka-toliške Unije udejstvimo? Vsi katoliški politiki, notri v delavska društva, v kmečke organizacije, v rokodelska društva, v Vincencijeve družbe! (Veli-ko pritrdjevanje in ploskanje.) Potem bo šlo!

Predavanju je sledilo veliko pritrdjevanje; mnogo jih pride govorniku čestitit, predsednik knez Lobkovic ga zahvali za izborna izvajanja.

Nato govori prelat dr. Faidutti v latinskem jeziku o pomenu svetovnega evharističnega kongresa.

Popoldne ob 3. uri se nadaljuje de-bata, ki širše javnosti ne zanimlje. Šlo je v prvi vrsti za splošen katoliški shod. V pravilih se je namreč sprejela v § 9 sledeča določba:

Prireditve katoliških shodov se uredi s posebnim statutom, ki ga odob-re delegati. Katoliška Unija bo vedno skrbela za prirejanje skupnih kato-liških shodov; vendar pa se lahko ti vr-še tudi na ta način, da vsaka narod-nost — vsaka zase krajevno ločena — isti program ob istem času obravnava in izpelje. Skupen kraj naj se določi le takrat, če to enoglasno zahtevajo dele-gati vseh narodnosti. Sklicuje splošni katoliški shod centralni komite; pred-priprave izvrše v soglasju z njim, narodnosti ali v slučaju, da se vrši le na enem kraju, dotična dežela. Ona leta, ko se ne vrši splošen katoliški shod, se priporoča prireditve narodnih, dežel-nih, oziroma škofijskih katoliških shodov; te sklicujejo posamezne narod-nosti, dežele, oziroma škofije same, k shodu pa povabijo tudi zastopnika centralnega komiteja. Centralni komi-té priporoča tudi prireditve katoliških shodov po dekanatih.

Temu §, ki je jako srečno sestav-ljen, je ugovarjal profesor dr. Hilgen-reiner iz Prage, ki hoče, naj bi se splošni katoliški shod, če mogoče vsako leto vršil in sicer v nekako centrališkem zmislu in vedno v enem kraju; čisto po nepotrebem je zahteval tudi nem-

ski razpravni jezik. Temu so se seveda zlasti Čehi odločno uprli, sicer pa se velika večina nemških delegatov ni s Hilgenreinerjem strinjala in je grof Ressayier, ki je sploh duša Unije, Hilgenreinerjevo stališče zavrnil. Kon-čno je Hilgenreiner svoj predlog umaknil.

Poudarjalo se je tudi, da nikakor ni res, da Katoliška Unija nima dolo-čenega delovnega programa, kakor je trdil dr. Hilgenreiner, ampak centralni odbor ima čisto določen delokrog, kakor se iz pravil razvidi.

Končno so se pravila soglasno sprejela in se je nazdravilo cesarju ter Svetemu Očetu.

Bosansko vprašanje.

Dunaj, 31. maja 1912.

I.

V zmislu berolinskega dogovora je naša država leta 1878. z orožjem za-sedla Bosno in Hercegovino. Trideset let je naša država upravljala obe zase-deni deželi in za upravo ter razne in-vesticije izdala mnogo milijonov. Iz-datke je skupna vlada skrivala celo v delegacijah. Dne 5. oktobra 1908 je vla-dar s slovesno proklamacijo združil obe deželi z monarhijo. V živem spo-minu je še senzacija, ki jo je po celi Evropi vzbudil akt aneksije, posebno pa v Srbiji. Pretila je naši državi voj-ska kar od treh strani. Nad 300 milijo-nov je država štela samo za vojaške priprave ob meji in v obeh anektiranih deželah.

Vlada je spomladi 1909 predložila avstrijski zbornici tri načrte zakonov. Prvi načrt obsega dogovor, ki ga je naša država dne 26. svečana 1909 skle-nila s Turčijo. Drugi načrt določa od-škodnino, ki jo je naša država izpla-čala Turčiji za turška državna posest-va v Bosni in Hercegovini. Tretji načrt govori o suvereniteti našega vladarja na podlagi pragmatične sankcije. Ena-ki trije načrti so bili predloženi ogr-ski zbornici. Nad tri leta so ti načrti v avstrijski zbornici ostali nerešeni. Iz-voljen je bil poseben odsek, ki pa je pustil to vprašanje v nemar. Čuditi pa se moramo, da se od tedaj vse tri vlade niso zmenile za to velevažno vpraša-nje. Ne motimo se, ako trdimo, da so imeli in imajo dunajski krogi posebne ozire na Mažare, ki si prisvajajo zgo-dovinske pravice do Bosne in Herce-govine. Da so te ogrske zgodovinske pravice ničeve, hočemo dokazati ob drugi priliki.

Kar se 9. maja t. l. bosanski odsek spomni svoje naloge. Skoraj brez raz-prave je odsek odobril vse tri načrte in dr. Redlich a izvolil za poročevalca. Mnogi so ugibali, kaj pomeni ta živahnost bosanskega odseka. Ali je to zarota proti vladi ali so mažarske sko-mine po Novi Avstriji vzpodbudile bo-sanski odsek? Bodi to ali ono ali mor-da oboje, dejstvo je, da je dr. Redlich izdelal jako obširno poročilo. Vsebinsko tega poročila podajemo svojim brav-cem.

Pogodba s Turčijo.

Prvi načrt obsega pogodbo s Tur-čijo. Najvažnejše točke te pogodbe z

ni niti imel natančnega pojma, kakšna zverina je padla pod njegovim strelom. Na prvi pogled je mislil deček, da je to izvanredno veliki serval,* ko ga je pa pogledal bližje, je spoznal, da ni tako, kajti ubita zverina je bila celo večja od leoparda. Njena rumena koža je bila posejana z lisami kostanjeve barve, toda glavo je imela ožjo od leoparda, kar jo je delalo nekoliko podobno volku, noge višje, tace bolj široke in velike oči. Eno oko je kroglja popolnoma izbila, drugo je še gledalo na otroka, globoko, nepremično in strašno. Stanko se je prepričal, da je to kakšne vrste panter, o katerem prirodoslovje ni še nič vedelo, ravno tako kot zemljepisje nič o jezeru Bassa-Narok.

Kali je gledal nepremično z neiz-mernim strahom na raztegnjeno žival in ponavljal s tihim glasom, kakor da bi se jo bal zbuditi:

»Vobo! ... Veliki gospod je ubil vobo!«

Stanko se je pa obrnil k deklici, položil ji dlan na glavico, kakor da bi se hotel zanesljivo prepričati, da je vobo ni vzel, potem je pa rekel:

»Vidiš, Nelka! vidiš, da ako bi tudi bila že popolnoma velika, vendar ne moreš sama hoditi po džungli.«

»Res je, Stanko«, odvrnila je s ske-sanim obrazkom Nelka. »Toda s tabo ali s Kingom zamorem?«

»Govori, kako je bilo? Ali si sliša-la, kako se je bližal?«

*) Siva žival, velikosti risa, vrsta maček.

»Ne ... Samo s cvetov je priletela velika zlata muha, torej sem se obrnila za njo in ga zagledala, kako je lezel iz soteske.«

»In kaj?«

»In obstal je in me začel gledati.«

»Ali je dolgo gledal?«

»Dolgo, Stanko. Šele ko sem izpu-stila cvete in si pred njim z rokama zakrila obraz, se je začel plaziti k meni ...«

Stanku je prišlo na misel, da, ako bi bila Nelka zamorka, bi bila pograbl-jena naenkrat in da mora pripisati rešitev samo začudenju živali, ki je prvokrat zagledala neznano bitje in ta-koj ni vedela, kaj naj bi počela.

In spet je pretresel mrzaz dečkove kosti.

»Hvala Bogu! hvala Bogu!, da sem se vrnil! ...«

Na to je vprašal dalje:

»Kaj si si mislila v onem trenotku?«

»Hotela sem tebe zaklicati, toda ... nisem mogla ... toda ...«

»Toda kaj?«

»Toda mislila sem, da me boš ti ubranil ... Sama ne vem ...«

To rekši je spet oklenila svoje ro-čice okrog njegovega vratu, on ji je pa pričel gladiti kodrčke.

»Ali se več ne bojiš?«

»Ne.«

»Moj mali Mzimu! moj Mzimu! sedaj vidiš, kaj je Afrika!«

»Da, toda ti ubiješ vsako grdo ži-val.«

»Ubijem.«

(Dalje.)

Jest pa Kurejne.

»Orka štalaža, tu je blamaža!« za-stoku je Kurejne, ke je sprevidu, de se m na more nekamer več skrt. Kokr me je zagledu u Flečkajnarsk ulc ud zde-leč, začeu je tku mendrat ke pa sm, kokr kašna pudgana, če sprevid, de nima nekamer več pubegnt. Nazadne je h sreč zagledu mejčkn pred saba Duberletuva veža, in kokr de b biu na fedreh, puskoču je pred mana u veža. Al sreča, kokr prauja, mu ni bla mila: kumi je skoču za bangar, pa mu ja na-sprut iz veže prmahata dva Duber-letuva kojna iz mrtvaškem vuzam, in srumak, če je tou, de ga kojna na pu-mandrata, je mogu spet nazaj vn na cesta in naravnast pred menc. Jest sm se mu režu ket pečen mačk, ke sm ga vidu u tak zadreg pred saba, on pa je

kar pihu ud jeze, kokr Pircu gadi u nekdajnem »Jutre«.

»Verjem m, Pepe, de jest nism nč uržah! Rožnkauken Miha me je na-kajfu, jest se mu pa nism tou zamert-sm pa holt pudpisu!«

»Kua s pudpisu? Kua je z Rožn-kauken Mihatom?«

»Eh, tist nasrečn vprašane na dr-žaunga pravdnka čez Kregarja, de sa u trgouska zbornca ulumul.«

»Kua pa pudpisuješ take rči, če na veš — — —«

»Ke m je pa Rožnkauken Miha trdu, de jh uja use glih ubesl, če je res al pa ne. Puvrh m je pa še ublubu en štikle ud tistga štrika, ke u Kregar na nem visu. In m je začeu prpoudvat, kašna sreča tak štrk prnese tistmo, ker ga nos iz saba u varžet, al pa če ga ma duma pud pragam zakupanga. Puglej — je reku — jest um iz lebeta in um mou zmeri gnarja ket čepin, de m na u treba darou za dubrudelne namene za-praulat in zabiksats, ti uš pa glih tku na kojn in toja gespa suproga u tulk kulerabe in pretršička na plac pred-la, de še vsga gnarja zapraut na usta mogla. En štikle tistga štrika uma pa še tlela pud prag »Učitelске tiskarne« zakupala, de se u še »Učitelška tiskar-na« vn iz dougou izkupala in s še gnar pršparala. Kurejne, kar pudpiš, če s pametn, tlela maš štikle!«

»Za kua pa ti sam na pudpišeš, če je res use tku kokr prauš?« nasvetvu sm mu jest, ke sm se tou na usaka viža vn zmazat.

»Tist pa na gre, prjatu! Kdu pa da kej na moj pudpis? Še ene ta kratke

дне 26. svečana 1909 so že izvršene. Po tej pogodbi je turška vlada priznala aneksijo Bosne in Hercegovine kot pravnoveljavno. Naša država pa se je odrekla vsem pravicam v sandžaku Novibazar, ki jih je dobila po členu 25. berlinske pogodbe in dogovoru s Turčijo z dne 21. aprila 1879. V novi pogodbi s Turčijo se priznava Bosancem in Hercegovincem prosto izseljevanje v Turčijo in obratno. Mohamedancem je zagotovljena popolna verska svoboda, ki jim tudi dovoljuje da v javnih molitvah imenujejo turškega sultana kot svojega kalifa in se v verskih zadevah pokoré svojemu najvišjemu dostojanstveniku v Carigradu. Dalje se obveže naša država, da s Turčijo v dveh letih sklene trgovinsko pogodbo in da se turška carina takoj zviša od 11% na 15%. Pogodba tudi določa, da naša država odpravi svoje poštne urade v Turčiji povsod tam, kjer ni tujih poštних uradov ali jih odpravijo tudi tuje države.

Proti tem določbam v pogodbi ni mogoče resno ugovarjati. Mohamedanci so imeli že od okupacije popolno versko svobodo. Jako znatne so pač trgovsko-politične koncesije, ki jih je Turčija dobila od naše države. Te koncesije pa so bile potrebne, da se vzdržijo prijateljske razmere med obema državama. Sicer pa pogodba v vsakem oziru naši državi zagotavlja enakopravnost z drugimi državami. Odsek predlaga, naj zbornica odobri to pogodbo s Turčijo.

Odškodnina Turčiji.

Druga predloga določa odškodnino Turčiji za državna posestva. Ta odškodnina je znašala poltretji milijon turških funtov v zlatu, ali okroglo 55 milijonov kron. Vlada zamolči, kako je izplačala to svoto. Po pogodbi se je morala ta odškodnina izplačati v 15 dneh v Carigradu, kar je gotovo povzročilo še posebne stroške. To izplačilo je odobrila delegacija že leta 1910. Ker pa je avstrijska vlada izplačala določeno kvoto ministrstvu za vnanje zadeve, mora parlament to izplačilo posledobno odobriti. S strogo ustavnega stališča vlada ni pravilno ravnala. Sploh je vprašanje utemeljeno, ali je bilo treba Turčiji izplačati to odškodnino. Turčija je bila tačas v največji zadregi zaradi domačih nemirov in vesela, da so jo druge države pustile v miru. Odgovor za to radodarnost je bil boj kot v turških pristaniščih proti avstrijskim trgovcem. Dalje bi bila morala tedanja vlada izkazati vire, iz katerih je vzela to odškodnino. Sploh ni znano, kje je vlada dobila 36 milijonov in pod katerimi pogoji. Poročevalec dr. Redlich sicer predlaga, naj se načrt zakona odobri, obenem pa vladi naroči, da predloži zbornici natančno poročilo o zalogah v skupni blagajni v letih 1908 do 1911 in pogojih izposojila 36 milijonov kron.

Državnopravno vprašanje.

Najvažnejši pa je tretji načrt zakona, ki raztegne suvereniteto vladarjevo na Bosno in Hercegovino. To državnoopravno vprašanje bode vzdignilo še mnogo prahu v avstrijskem in ogrskem parlamentu. Besedilo mažarskega načrta naglašja, da ima ogrska kraljevina posebne zgodovinske pravice do Bosne in Hercegovine. Mažari se sklicujejo na one čase, ko so ogrski kralji takorekoč mimogrede imeli navidezno nadvlado v nekaterih pokrajinah sedanje Bosne in Hercegovine. Za to pa, kar je bilo pred stoletji le

začasno v oblasti izumrlih ogrskih vladarskih rodov, za to danes niti žid ne plača počenega groša. Habsburški vladarji se še danes imenujejo kralje Jeruzalema, Srbije, Bolgarije, vojvode in kneze raznih pokrajin v Italiji in Nemčiji. Nihče pa ne bode trdil, da imajo še posebne pravice do teh dežel. Toda avstrijski krogi so tudi v tem vprašanju šli Mažarom na lim, češ, da se besedilo pragmat. sankcije iz l. 1723., veljavno za dežele krone sv. Štefana, bistveno razlikuje od avstrijskega besedila iz leta 1713. To so sami sofizmi, v katerih so mažarski šovinisti pravi mojstri.

Kralj ogrski ima danes iste pravice do Bosne in Hercegovine, kakor avstrijski cesar. Te pravice pa slone na členu 25. berlinske pogodbe, na proklamaciji suverenitete z dne 5. oktobra 1908 in na pogodbi s Turčijo iz leta 1909. Bosna in Hercegovina sta del skupne monarhije kot celote, ne pa nov pašalik mažarske oligarhije. Zakon iz leta 1880 jasno določa, da imata avstrijska in ogrska vlada enake pravice pri upravi Bosne in Hercegovine. Vsaka prememba razmerja teh dežel do monarhije se more izvršiti le v popolnem sporazumu obeh parlamentov.

To vprašanje, čegava je Bosna, je največjega pomena za monarhijo, ker je od njega odvisen ves nadaljni razvoj države in jugoslovanskega vprašanja. Zato se hočemo v prihodnjem članku z njim še obširneje baviti.

Državni zbor.

Dunaj, 31. maja 1912.

Službena pragmatika.

Danes je zbornica končala splošno razpravo o službeni pragmatiki in pričela podrobno v štirih oddelkih. Včeraj je finančni minister v proračunskem odseku opozoril na možnost, da pragmatika za uradnike stopi v veljavo šele z novim letom. V tem slučaju bi vlada morala uradnikom tudi za drugo polovico tekočega leta dovoliti draginjsko doklado, za katero bi se potrebovalo 12 milijonov.

Brambni zakon.

Odsek je danes nadaljeval razpravo o prvih sedmih paragrafih. Vsa razprava se suče o paragrafu 3., ki določa namen armade. Mažari hočejo zopet vtihotapiti v zakon novo oporo za svoje nadaljne korake do popolne samostojnosti. Razcepiti hočejo tudi armado. In avstrijska vlada je zopet pripravljena za novo koncesijo, ki jo zahteva mažarska samopašnost. Poročevalec dr. Sommer je namreč v dogovoru z vlado že minuli teden predlagal, naj se vrine v besedilo »obeh držav«. Avstrijski parlament naj torej v zakonu prizna, da je Ogrska samostojna država. In nevarnost je, da vlada dobi večino za to nesrečno misel. So namreč mnogi tudi med poslanci, ki nočejo ali ne morejo razumeti posledice tega kukavičinega jajca. Od vlade v zdajšnjem trenutku predlagano besedilo ni prazna igra z besedami. Mažari že imajo v svojih domobrancih jedro mažarske armade. Zadnja leta so dosegli, da so skoraj vsi mažarski častniki bili premeščeni k ogrskim polkom. Novi vojaški kazenski red priznava Mažarom popolno suvereniteto. Sedaj naj avstrijski parlament še v brambnem zakonu prizna samostojnost ogrske države, potem je gotovo, da bodo Mažari pri prvi priliki zahtevali tudi

samostojno armado. In to se zgodi gotovo že leta 1917., ko bode treba obnoviti trgovinsko nagodbo.

Danes je v odseku minister baron Heinold zagovarjal to novo besedilo. Trdil je, da novo besedilo prav nič ne izpreminja razmerja med Avstrijo in Ogrsko. Strmeti in čuditi se moramo, ako čujemo tako trditev iz ust resnega moža. Ali višji krogi še vedno ne uvidijo, kaj namerava in z vsemi zvijačami in grožnjami zasleduje mažarska klika! Te dni je znani mažarski intrigant grof Apponyi javno priporočal, naj se brambeni zakon dovoli samo še do konca leta 1917. Obenem pa naj še črta ves paragraf 43., ki vladarju dovoljuje v potrebi poklicati rezerviste v službo. Leta 1917. bi Mažari brez dvoma nastavili Avstriji nož na vrat: Ali samostojno armado ali samostojno carinsko ozemlje! In avstrijska vlada bode zopet pretrgala vez, ki družijo še obe državni polovici.

Naravnost bedasto pa je, če kdo zagovarja mažarsko stališče s tem, da zadnji nagodbeni zakon iz leta 1907. in tudi lanski bančni zakon priznavata ogrsko državnoopravno samostojnost. Predobro se spominjamo, s kako zvijačo je leta 1907. baron Beck spravljal nagodbo pod streho. Našteti bi mogli dolgo vrsto poslancev, ki so dobili ogromne svote za svoje volivne okraje, da niso z obstrukcijo preprečili nagodbe. Take korupcije je davno ne. In zadnji bančni zakon je »zasluga« starega lisjaka Bilinskega. Ako bode avstrijski parlament tudi pri tej priliki omahnil na vladno stran, potem ni vreden, da obstoja. Zgodovina se ga bode spominjala, kakor poljskega. Ako pa so mnogi poslanci še tako slepi in gluhi, da ne vidijo nevarnosti in ne slišijo mažarskih kopit, potem se jih more samo še Bog usmiliti, da jim razsvetli pamet.

Pokažite vendar enkrat roge mažarskim oligarhom! Vrnite hrvaškemu narodu staro pravdo, in sesuje se v prah ves mažarski stolp. Samo avstrijska popustljivost, površnost in malomarnost avstrijskih vlad in parlamenta so krive, da je Mažarom zrastel greben. Avstrija s svojim mlekom goji na prsih gada, ki ji mora s časom otrovati kri in končati življenje. Quousque, Hungaria, abutere patientia nostra!

V proračunskem odseku

je izjavil poslanec dr. Korošec, da so združene velike stranke pokazale, da niso sposobne za nobeno pozitivno delo in da so dosegle le pomočvirjenje parlamenta. Govornik se peča s Slovanom sovražnim vladnim načinom v Bosni in na Hrvaškem in v južnih deželah. Izboljšanje se bo edino doseglo v združenju vseh Jugoslovancev v monarhiji.

Ustavni odsek

je nadaljeval razpravo o društveni postavi in rešil več paragrafov.

Zadoščenje Kregarju.

Sijajni častni večer se je vršil pretekli četrtek v prostorih »Rokodelskega Doma« na čast Ivanu Kregarju. Večer se je vršil v »Rokodelskem Domu«, ker so hoteli imeti obrtniki svojega ljubljena med seboj. Od odličnih naših meščanskih krogov do priprostega, zavednega našega delavca, vse je bilo zastopano na večeru, na stotine ljudi je pa moralo oditi. Na večeru je sodelovala »Slovenska Filharmonija«.

Dr. Zajec v imenu kluba občinskih svetnikov S. L. S.

Deželni odbornik dr. Ivan Zajec otvori slavnostni večer s sledečim nagovorom:

Kot podpredsednik kluba ljubljanskih občinskih svetnikov S. L. S. otvarjam današnji večer.

Došla je sledeča brzojavka, ki si jo dovoljujem prečitati:

Dunaj: »Živeli, ki so trpeli krivico za dobro stvar! Pozdrav vsem udeležencem današnjega večera. Obžalujemo, da se ga sami ne moremo udeležiti.

Dr. Ivan Susteršič, Demšar, Gostinčar, Hladnik, Jaklič, Jarc, Krek, Pogačnik, Povše, Žitnik, Korošec, Benkovič, Brenčič, Pišek, Roškar, Jankovič, Vrstovšek, Fon, Gregorčič, Grafenauer.

Slavna gospoda! Praznujemo izredno vesel večer. Od liberalcev mi nismo še sicer nikdar nič dobrega dobili, a za nocojšnji večer se imamo zahvaliti našemu liberalizmu. (Res je!) Pred poldrugim letom ob ljubljanskih občinskih volitvah so pričeli liberalci gonjo proti odličnemu našemu pristavniku Ivanu Kregarju. Takrat so liberalci najeli nekega človeka, katerega so do bro plačali z denarjem kočevskih Slovencev. Iz kočevske posojilnice so vzeli 2000 K in jih izročili temu človeku, da izroči s svojimi izmišljotinami odličnega našega somišljenika Ivana Kregarja sodišču. (Živio klici Kregarju.) Takrat je pričelo liberalno časopisje objavljati pravljice o vlomov v trgovsko in obrtno zbornico. Pri tem pa ni ostalo. Z jedjo so dobili liberalci apetit. Niso samo hoteli trenutno ob ljubljanskih občinskih volitvah onemogočiti Kregarja, ampak hoteli so ga trajno onemogočiti, ker Kregar jim je nevaren. Pritirali so celo zadevo pred poroto. Celjska porota je pa soglasno izrekla, da so vsi obtoženci nedolžni. Tako, kakor s to razsodbo, liberalizem se ni bil kmalu zadet, kar kaže, ker mečejo zdaj liberalci s psovkami na levo in na desno. Osramočen so liberalci do kosti. (Burno pritrdjevanje.)

Najgnjusnejša pri celi zadevi je pa še neka druga stvar. Najbolj je vredno, da se obsoja, ker so liberalci celo dve ugledni dami napadli in spravili pred poroto. To so storili tisti liberalci, ki redno kriče, kakli kavalirji da so in ki potem spravijo pred sodišče ženske. To je najgnjusnejše in najnesramnejše pri celi stvari.

Mi moramo povzeti iz teh dejstev te-le nauke:

V celi zadevi se je pokazal liberalizem v najnesramnejši smešnosti. Pokazalo se je tudi razmerje mladinev do starinov v pravi luči. V Kregarjevi zadevi so se našli v zvezi starini in mladini. Dokazalo se je, da biva ena in tista podla liberalna duša v dveh telesih. Razloček je le ta, da je mladineumen kakor teliček, starin je pa izkušen po življenjskih izkušnjah in je zahrbtn, se kaže tolerantnega, če treba, tudi obsoja, kar delajo mladini. Za nas velja načelo: ne poznamo mladinev in ne starinov, za nas obstoja liberalna stranka, ki je koruptna od nog do glave. Za nas veljaj nauk: Boj do skrajnosti liberalni stranki! S to prisego pričnimo današnji večer. Kot podpredsednik našega kluba v občinskem svetu izročam posle našemu predsedniku Ivanu Kregarju. (Živio klici.) Naš pozdrav veljaj obenem obema preganjanima damama! (Viharno odobravanje.)

Govor namestnika dež. glavarja.

Navdušeno pozdravljen govori nato namestnik deželnega glavarja dr. Lampe:

Dragi prijatelji! Pri marsikateri veseli priliki smo bili zbrani skupaj, toda pri nobeni tako veseli kot danes, ko pozdravljamo Kregarja, ki so ga hoteli ob tla potlačiti, ki pa stoji danes večji kot kdaj prej. Nedolžnost je lepa reč, preganjanja pa še lepša, zlasti kadar je zmagovita. Kregar je bil oproščen. Če bi Kregar tudi res kaj takega storil, česar je bil obdolžen, bi to ne bilo še tako hudo, kajti kaj takega delajo liberalci vsak dan v veliko večji meri. (Odobranje.) Moža, ki ga vsi spoštujemo, ki ga morajo spoštovati tudi liberalci, kar priznavajo tudi na tihem, so blatili zato, ker se ni hotel udati umazaniam ljudem. Podkupili so ljudi, toda ne iz svojega žepa, da so širili neresnice. V kočevski posojilnici, ki so ji napravili 107.000 kron dolga, so vzeli posojilo, da so dali nemu obrekovalcu. Ti ljudje, ki bodo na stotine kmetov, prizadetih pri kočevski posojilnici, uničili, ti ljudje so dolžili poštenjaka, da goljufa. Če se danes oglašam k besedi in čestitam Kregarju, da je zopet med nami, moram vpoštovati: Koliko pa je vas, ki niste bili opljuvani od liberalnega časopisja? S tem, da slavimo danes Kregarja, sla-

na dubim u tubakupalt na soj pudpis. Glej, ti s pa kacapifeta! Toja gespa su-proga je kaufmanca iz kurejnam in snitleham; ti s obrmašiniš in če ti taka reč enkat prevedeš iz sojmo pudpisam, tu more držat, ket tat briča.

»Viš, Pepe, in tku sm se se dau nazadne preguvort. Na smes bt hud name, sej videš, de jest nism uržah. Poglej dohtar Kukuca iz Cela! On je en dohtar, gnarja je tulk prženu, de ni vedu kam iz nim in klub temu, de je na ush konceh in krajeh leberalne časne vn izdaju in gnar not utekvou, pa le še puluvica dote ni mogu zabiksat. Astn, puglej dohtar Kukuca! A mišleš, de je on zavle kej družga sojnus u ta šmorn utekvou, kokr zatu, de b spravu Kregarja na gauge, on pa lepu h štrik pršou?!

»Pena z luč! Nekar takeh naumnast na guvor!«

»No pa ne, če m na verjameš! Sam iz štrikam se je še troštu; sam na štrk je stavu vs soj upajne. A se ni prec kokr je sprevidu, de na u nč iz štrikam, začou Kregari šmajhlat in se mu prpuročat, de b se še nega usmilu, ke je tku usmilen člouk in tku dobreh rok, de nobenga na udpesti prazneh rok iz pred sojga praga, če ga pride prost?! Pa še ne, de b se mu sam šmajhlou, kar naraunast mu je reku, u pričā

ush sudniku, purotnku in drugeh pudpislušaucu, de ga u pršou tud on prost za pumuč, kedr mu u zmankal pinka. No, zdej pa guvor, Pepe; če ni res, de sma se usi samga štrika in tistga pinka, ke ga štrk čluvek prnese, pulaknval.

»Kua u pa zdej, ke na u nč iz štrikam?«

»Oh, Pepe, tega pa nekar na praši! Rožnkauken Miha še štrika pričakat ni mogu, on je šou že preh prlafur.« Učitelj-ska tiskarna je v takeh škripceh, de kar cvil use pu ne. Jest, no, ud sebe pa raj moučim. Kua b guvuru, sej me sam videš, de sm na pu hin. Dohtar Kukuca u šou pa tud iz štajarskem leberalcem ured pu cupatah. Tku zdej ta reč stuji.

»Tku hedu pa mende spet ni. Kokr sm jest u ta »Sluvenckmu Narude« brau, ste leberalci strašansk velik iz ta prauda prdubl — —«

»Čez ramal — —«

»Jest na vem kuku; al čez rama, al čez grba. Ta »Sluvenck Narud« prau holt, de ste sam prdubl in »Dan« je glih tku pisu.«

»A na puznaš ta pustga Slemška? On je holt tak kokr tista Jera, ke sa ja u vuda vrgl, pa je še zmeri iz vode vn roka mulila in iz prstem kazala, de se trava iz škarjam striže, ne pa iz kosa

kusi. On se holt sam tulaž in še druge iz tulažba maže.«

»Za kua pa pol še zdej na daste gmaha, za kua pa pol še zdej ruguvilte in prežvekujete ta reč? A vam še ni zadost blamaže; a vas še ni zadost sram?«

»Pena, ta pustga Slemška je po takeh rečeh tku sram, ket — mačka strah. Ta druge leberalce pa glih tku. Viš, Pepe, mene je pa sram, prou res me je sram — —«

»Pa »Dan« use glih tud še zmeri čveka ud te reči.«

»Eh sej veš, mal se nam še use glih sline cedeja pu tistmo štrike, mal pa že navada tu stri, de ceplama za »Narudam«. Le mal še putrp, u hmal bulš. De le vema, de je Kregar tku dobreh rok — —«

»A mišleš, de u res tud vam kej dau, če ga pridete prost?«

»Veš, Pepe, če ma dohtar Kukuca tak zaupajne du nega, za kua b ga pa pol mi na mel. Sam tu b te še prosu, de b tud ti ena dobra beseda za nas, pusebn zame, pr Kregari not pulužu, ti s negau dobr prijatu, pa u use dobr.«

»No, če m ublubeš, de na uš več tku naumen, de b se u take reči utekvou, u pa guvuru zate

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

vimo tudi vse tiste, ki so kdaj trpeli za stranko. To, da je Kregar soglasno oproščen, to je zmaga vseh in tega se raduje vsa poštna slovenska domovina. Kako je prišlo do Kregarjeve afera? Najprej so zagnali hrup po liberalnem časopisju. »Slovenski Narod«, »Jutro« in »Dan« so prinašali članke proti korupciji, goljufijam in sleparstvu, ki jih je menda naredila naša stranka. Strašno razburjenje je nastalo in vznemirile so se vse barabe. Nato so začeli pisati, da je Kregar ponoči vlomil v trgovsko zbornico. In barabam so se zacedile sline po polnih blagajnah, ki so si jih naslikali v svoji domišljiji. Potem je prišlo do same obravnave. Barabe so postajale vedno bolj razburjene, kar plavale so v veselju, kako bo Kregar obsojen. In začeli so že soditi v Ljubljani. Liberalno časopisje je že diktiralo sodnikom sodbo. A naenkrat je postalo nekam drugače. Že najvišjemu sodišču na Dunaju se včasih čudne zde pravde, ki se vrše v Ljubljani. In tako se je zgodilo, da je bila Kregarjeva zadeva delegirana iz Ljubljane vun. Sedaj pa je začelo gotove ljudi skrbeti, da bi jim Kregar ne ušel iz rok. Začeli so predpisovati sodnikom in porotnikom sodbe in vpili, kak zločinec je Kregar in da je vreden, da se ga zapre v temno ječo. Hoteli so imeti vpliv na porotnike. A prišlo je drugače. V »Narodni tiskarni« so imeli že v soboto zvečer za posebno izdajo »Naroda« pripravljene stroje, spisane članke, da je Kregar v luknji. Kregar pa je bil soglasno oproščen. Sedaj so pa začeli pisati, da je Kregarju sicer res bila izpregledana kazen, da pa je bil Kregar moralno obsojen. Kaj pa vedo ti porotniki? so vpili. Mi vemo. Tako piše časopisje, ki nima čuta dostojnosti. Značilno je, da bi se tisti dan, ko je bil Kregar v Celju oproščen, morala vršiti v Ljubljani proti uredniku ranjkega »Jutra«, Plutu, sodna razprava radi poneverjenja. Nek drugi pa, ki je prvi vpil: »Kregarja v luknjo!«, ta pa danes sam sedi v nji. Tako se pravica izkaže. Koliko mescev je Kregar trpel, — še v nemške liste so dali, vendar pa je zasijal dan pravičnosti in Kregar je pokazal, da smo ga lahko veselili. Niti pred družinskim pragom se niso liberalci ustavili. Privatne stvari spravljajo na dan in celo nedolžne ženske so vlačili po svojih umazanih zobeh. Elementi iz tistih temnih lukenj uredništva liberalnih listov, ki predpisujejo sodnikom in porotnikom sodbe, hočejo seveda, da bi se jim klonil tudi deželni odbor in deželna vlada. Toda ti časi so minili, ko se je kaj takega dogajalo, danes kličemo: »Dol z barabami, živijo Kregar!« (Burno, dolgotrajno odobravanje.)

Predsednik deželne banke.

Nato je govoril predsednik deželne banke g. Karol Pollak, ki je pozdravil Kregarja kot podpredsednika deželne banke in povdarjal, da je Kregarja sodilo ljudstvo po poštnih porotnikih in dognalo, kje je pravica. Ljudski glas, božji glas.

Dež. odbornik

dr. Pegan

pozdravlja Kregarja. Napoleon je nekoč rekel: Politika je zla usoda. Ta izrek, ki se je izkazal že marsikom, se je izkazal tudi našemu Kregarju. Toda zato, da ni bila politika Kregarju zla usoda, se ima zahvaliti svojim čvrstim rokam. To so morali priznati tudi pristaši liberalne stranke. Celjski porotniki so bili tako sestavljeni skupaj, da so bile med njimi zastopane vse struje. In ti so soglasno rekli: Kregar ni kriv. To se ima Kregar zahvaliti samo svoji poštenosti, zakaj preiskali so mu do dobra vse obisti in našli, da je zdrav. Ko praznujemo Kregarjevo oprostitev, je čisto prav, da se spominjamo tudi vseh tistih, ki so kdaj za stranko trpeli, in zato kličemo: Kregar in vsi strankini mučeniki naj žive! (Burno odobravanje.)

Nato dr. Pegan kot predsednik slovenskega glasbenega društva »Ljubljane« povdarja, da je Kregar takrat, ko je največ trpel, vztrajal v neomajni zvestobi kot podpredsednik »Ljubljane«. Malo moč je te resnosti, ki bi ostali v enakem položaju zvesti vsem poslom, ki mu jih nalaga stranka in prepričanje. Po naročilu pevcev in članov »Ljubljane« izreka Kregarju najiskrenejšo čestitke. Bog živi podpredsednika »Ljubljane«! (Odobravanje.)

Dr. Iv. Zajec

Povdarja, da je z ozirom na lažljivo poročanje liberalnega časopisja v Kregarjevi zadevi nujno potrebno, da **podpiramo in širimo naše časopisje.** »Slovenski Narod« je dosegel pretekli teden v svoji pisavi rekord lumparij, kar zlasti dokazuje lažljivo poročanje o Lenarčičevi izpovedbi. Trgovska in obrtna zbornica je velevažen faktor,

zato je pravilno, da se napravi red tudi v tej zbornici. To delo je pričel pred leti Kregar in zato so ga liberalci spravili pred sodišče, ker se ga boje. Kot pa se je zrušila marsikaka liberalna trdnjava, tako bo prišel tudi čas, ko bo padla trgovska in obrtna zbornica. V teh nadah napija govornik Kregarju. (Odobravanje.)

Tavčar in Kregar.

Dr. Jos. Dermastia je izvajal: Ob končani Kregarjevi zadevi, ki se je vlekla eno leto in pol, zvedel sem, da je pred leti stal pred sodiščem mož, kristalni mož, župan mesta Ljubljane. Posrečilo se mi je dobiti v roko brošuro, ki jo je izdal on, oziroma njegov prijatelj Hribar, ko je bil Tavčar oproščen od hudodelstva, ki ga je državno pravdnštvo proti njemu naprtilo. Ta brošura je jako zanimiva za naš liberalizem. V brošuri se povdarja, da se je spravilo na obtoženo klop moža, ne oziraje se, da je ugleden član narodno-napredne stranke, ki ima lepo existenco kot advokat. V zadostilo njemu je bila izdana knjižica in tudi jaz mu čestitam na oproščenju. Ali pa ravno nasprotniki istotako? Ali ne blatijo, kljub enoglasni oprostitvi Kregarja dalje, ali mu ne odrekajo, kar mu mora ob soglasni oprostilni razsodbi priznati vsak pošten človek: da je nedolžen. Liberalci se niso ustavili pred družino, niso se ustrašili, da bi bil uničen odlični član S. L. S. Liberalci nima srca. Utlačiti hoče brezobzirno vse v tla, in kaj je pri tem uničeno, je njemu vseeno. Ob boku boja sem stal in vedel za vse, kaj se vrši proti Kregarju, in mirno lahko rečem: Oprostitev je bila nujna posledica poštenja onih mož, ki so ga sodili. Kot naš dober prijatelj stoji tu Kregar, spoštovan, ljubljen, pa tudi če bi krivda bila nad njim izrečena, mi bi ne bili o njej prepričani. Iz porotne dvorane je Kregar izšel z zadoščenjem, da je sijajno prestal vse tiste muke, o katerih je tožil dr. Tavčar. Kregar je tukaj, pa če njega ne bi bilo, sli bi preko tega naprej. Z načeli S. L. S., ki jih je Kregar vedno junaško zastopal, naprej proti tistemu liberalizmu, ki je Kregarja hotel uničiti, mi bomo pa liberalizem uničili! (Burno odobravanje.)

V imenu kluba deželnih poslancev S. L. S.

Deželni poslanec prof. Dermastia čestita slavljenju v imenu kluba deželnih poslancev S. L. S., da so mukepolni dnevi tako lepo zaključeni. Prepričan je, da bo to trpljenje za Kregarja le novo bodrilo, da bo z novimi močmi šel v boj proti tistim zlim duhom, ki so njega in njegovo blago gospo hoteli uničiti. V naši sredi sedi danes tudi mož, ki so ga liberalci z vso silo hoteli uničiti, gospod notar Hafner (Zivio!). Ko je preganjanje proti notarju Hafnerju prišlo do vrhunca, ko so nepristranski sodniki izrekli oprostilo sodbo — tedaj pa je bil liberalizem v Kostanjevici uničen! Tako bo tudi v Ljubljani. Do vrhunca je že prišel v Ljubljani liberalizem — do skrajnosti, da je nedolžne ljudi hotel uničiti pred sodiščem. Nobenih sredstev nima sedaj liberalizem več. V boj zoper tak liberalizem! Bog živi našega Kregarja!

Urednik Kerhne

je povdarjal, da je to slavlje slavlje poštenosti. Mi se nismo nikdar proti liberalcem borili s tako umazanim orožjem, kot liberalci. V vojski velja pravo, da se ne bori z zastrupljenim orožjem. Liberalci pa s svojim strupom niso prizanesli niti damama. Napija Kregarjevima soobtoženkama.

V imenu zastopstva S. L. S. v trgovski zbornici

je govoril svetnik trgovske in obrtne zbornice gospod Jernej Ložar, ki je prosil slavljenca, naj vodi zastopstvo o novih uspeh in novih zmag.

Navdušeno pozdravljen, med velikimi ovacijami spregovori

Ivan Kregar.

Današnji večer kaže, da nisem tako velik zločinec kot me je liberalno časopisje kazalo v zadnjih mesecih. Dosegli so s svojim postopanjem samo to, da nisem mogel zadnje čase tako nastopati v javnosti kot bi želel. Toda tudi če bi bil obsojen, tega bi se jim nikdar ne posrečilo doseči, da bi ne agitiral. (Odobravanje.) Pri tej priliki me veže dolžnost, da se v prvi vrsti spominjam našega časopisja, v prvi vrsti »Slovenca«, ki je vedno na straži stal in veliko pripomogel, da se je zadeva častno rešila. Zato se najtopleje zahvaljujem za podporo v tem boju. Ni pa treba samo lepih besed, ampak tudi dejanj, zato kličemo: V boj proti liberalnemu časopisju; skrbite, da pride »Slovenec« v vsako hišo! Govornik se imenoma zahvaljuje za podporo vsem, ki so mu stali v zadnjem času

ob strani, vsem, ki so mu čestitali ter prosili navzoče, naj bodo vsi dobri agitatorji za S. L. S. ter naj gredo vsi do zadnjega v boj za načela S. L. S. (Burno, dolgotrajno odobravanje.)

Večer je bil najlepše zadoščenje Ivanu Kregarju. Liberalci so hoteli Kregarja uničiti, pa so ga povzdignili, hoteli so zadati udarec S. L. S., pa so razkrili le svojo podlost. Vrste S. L. S. so zopet narastle.

Glavna posojilnica pred sodiščem.

Gospa dr. Hudnikova toži »Glavno« posojilnico.

V petek, dne 31. maja, se je vršila pred tukajšnjim deželnim sodiščem zopet zanimiva obravnava v zadevi Glavne posojilnice. Gospa Lina dr. Hudnikova toži namreč Glavno posojilnico za izročitev hranilnih knjižic v skupni vrednosti 42.000 K. Ta denar je Hudnikova izročila dr. Hudniku in on ga je naložil v Glavni. Ko je prišlo do poloma, je dr. Hudnik na pritisk dal ves svoj v Glavni naloženi denar v pokritje zgube. Med tem denarjem je bil tudi denar Hudnikove žene. Konkurno upraviteljstvo trdi, da je dal dr. Hudnik ta denar brezpogojno v pokritje zgube, Hudnikova pa pravi, da le za slučaj asanacije. Priča Jerica Dekleva, veleposestnica v Postojni, mati Hudnikove, izpove, da je dobila njena hči pri poroki rento nominalne vrednosti 20.000 K kot doto. Leta 1901. je dobila zopet dva legata po 2000 K in 20.000 K. Pozneje je priča vprašala Hudnikovo, kam je dala ves denar, in ta je odgovorila, da možu, mož pa da ga je naložil v Glavni. Ko se je pričelo govoriti, da Glavna slabo stoji, je priča svojo hčer opozorila na to in ji svetovala, naj dvigne denar ter ga drugje naloži. Hudnikova ji je pa rekla, da si radi moža ne upa tega storiti. Ko je prišlo do poloma, je priča izvedela, da je dr. Hudnik knjižice izročil likvidacijskemu odboru, da se konkurz prepreči. Ne dolgo potem se je otvoril konkurz in tedaj je priča vprašala dr. Hudnika, kaj da bo s knjižicami, nakar ji je odgovoril, da se bo sedaj povprašalo za denar, ker je on knjižice dal le v svrhu asanacije.

Priča Knific izpove, da je Hudnik izročil nekaj hranilnih knjižic v svrhu mirne likvidacije. Tudi ostali upravni svetniki so v to svrhu podpisali razne zneske. Ker se je otvoril konkurz, je Hudnikova priglasila predmetno terjatev, nakar je priča rekel Mikušu, da se morajo te knjižice likvidirati, ker jih je dr. Hudnik dal le v svrhu asanacije. Kaj je nato Mikuš odgovoril, se priča ne spominja.

Priča Čad je bil upravni svetnik. Ko se je sklenila likvidacija, so se vršila posvetovanja, kaj ukreniti, da se konkurz prepreči. Sklenilo se je, da se pozovejo premožnejši člani, naj podpišejo gotove zneske v svrhu asanacije. Dr. Hudnik je dejal, da dá ves svoj naloženi denar, naravno le pod pogojem, če se konkurz prepreči. Približno enako izpoveda tudi priči Turk in Maček.

Priča dr. Švigelj izpove: Po Božiču l. 1910. se je nekoč sešlo v Mestnem Domu več zadružnikov Glavne posojilnice, ki so izvolili poseben odsek za revizijo knjig in premoženjskega stanja. V tem odseku smo bili jaz, dr. Oražen, mislim tudi Ivan Mikuš in Maks Bradaška. Mi smo pregledali knjige in sploh vse, kar nam je bilo dostopnega in prišli do zaključka, da znaša deficit in najugodnejšem slučaju nad en milijon in da je konkurz neizogiben. Dr. Oražen je nato sklical vse upravne svetnike in jim razložil položaj. Šlo se je zato, da se nabere nekaj fond za asanacijo in eventualno likvidacijo. Dr. Oražen je približno vsakega taksiral, koliko mora dati. Vsak se je zvijal, kar je le mogel. Dr. Hudnik je na pritisk izjavil, da bo dal vse, kar ima. Nato se je razvila debata, med katero je dr. Oražen rekel, da naj tisti, ki so sleparili, tudi plačajo. Nekdo je nato pripomnil, da je dr. Hudnik tako ali tako dolžnik Glavne posojilnice in mora najprvo svoj dolg vrniti. O tem, ali se mora prispevati pogojno ali brezpogojno (za slučaj, da ne pride do konkurza), se ni govorilo.

Dr. Oražen in jaz sva šla k gospe dr. Hudnikovi, pojasnila ji ves položaj in povedala, da je pri Glavni posojilnici ogromen deficit, katerega bodo morali sedaj pokrivati vsi zadružniki, in prvi vrsti upravni svetniki in načelnik, njen soprog. Nagovarjala sva jo, naj še ona kaj doloži. Ona je pa rekla, da ne more. Ko sva ji povedala, kake posledice ima lahko, da pride dr. Hudnik v kazensko preiskavo, je ona odgovorila, da njen mož radi krive itak ne more dosti dobiti. Jaz sem ji odgovoril, da se zelo moti, če misli, da bo dr. Hudnik obtožen samo radi krive.

Čez par dni sem šel vsled izrecnega naročila likvidacijskega odbora zopet k dr. Hudnikovi gospe in jo zopet prosil, naj še kaj več prispeva k pokritju primanjkljaja. Tako sem prosil tudi njeno navzočo mater Jerico Dekleva, naj tudi ona kaj pripomre, da naj skuša dobiti denarno pripomoč sorodstva. Obe ste stali na odklonilnem stališču in je sosebno dr. Hudnikova povdarjala, da je to, kar je njen mož dal in kar je ona dala, zadosti. Pripomnil, da sem jaz sam član Glavne posojilnice in da je član tudi dr. Oražen.

Nato je sodni dvor razpravo zaključil in sklenil, da bo izdal pismeno razsodbo.

Dnevne novice.

+ **Kaj poreče dr. Tavčar?** »Slov. Narod« je ves iz sebe, ker si je Kregar vzel kot zagovornika nemškega odvetnika. To samo na sebi ni prav nič čudnega v očigled dejstvu, da je porotna klop celjska dosedaj vedno bila narodno mešana. »Slov. Narod« v svetem ogorčenju radi takega nenarodnega početja predstavlja sedaj Kregarja javnosti kot nenarodnega človeka in klerikalnega brezdomovince. Pri taki pisavi je nekomu silno tesno pri srcu, in to ni nikdo drugi nego dr. Iv. Tavčar, župan ljubljanski. Leta 1887 ga je poklicalo ljubljansko sodišče na odgovor. Razprava se je vršila v heli narodni Ljubljani. Kot zagovornika si je vzel dr. Tavčar nemškega odvetnika dr. Vincenca Neumayerja iz Gradca. Kaj poreče na to »Slov. Narod«? Jeli tudi župan ljubljanski nenarodnjak in seveda liberalni brezdomovinec. Upamo, da bo dr. Tavčar urednikom »Slov. Naroda« dobro ušesa navil, če mu bodo pripravljali take prijetnosti.

+ **Čisto po liberalno.** »Slov. Narod« mi še nikdar nismo ustregli, najmanj pa sedaj, ko smo v javnosti raztrgali spletko proti Kregarju in povzročili, da se vedno bolj kažejo vun liberalni sleparji... Liberalcem bo še žal, da so klicali po volka v gozd. Pod tem vtiskom je sedaj »Narod« kratkomalo kar zatajil Eržena, ki so ga za svoje namene imeli celo v tajništvu narodno-napredne stranke. Sedaj, ko ni mogel obglaviti Kregarja, ga pa zatajujejo. To je čisto po liberalno. »Narod« sedaj piše, »da narodno-napredna stranka ni bila pri stvari nič udeležena in da je zanjo izid Kregarjevega procesa brez vsakega pomena«. — Torej liberalna stranka ni bila pri stvari nič udeležena — liberalno časopisje je pa pisalo noč in dan ter se lagalo, potvarjalo je poročila o porotni obravnavi. Sedaj se hoče liberalna stranka skrivati, ker Kregar ni obsojen, če bi bil pa obsojen, pa bi vpila o svoji zaslugi. Sedaj se ta stranka boji plačila za svojo nizkost, umazanost in podlo gonjo. Prepozno!

+ **Nezadovoljni denuncijanti.** Liberalci, ki so pričeli na Kranjskem s taktiko ovaduštva sodiščem, ki so se bahali z denuncijacijami radi nekaterih občinskih volitev in je v njihovem imenu Ribnikar v »Danu« vpil: »Nobene pardona, z vsakim klerikalcem pred sodišče, nič priznesljivosti, vsak mora biti zaprt.« so sedaj silno nejevoljni, da je bil Kregar v Celju soglasno oproščen. Med porotniki je bilo namreč tudi nekaj liberalcev, ki se niso hoteli postaviti na »Narodov« nivo. Na račun teh gospodov sedaj ljubljanski liberalci po ljubljanskih oštarijah vpijejo in zdihujejo: »Če bi vsaj trije ali štirje porotniki rekli, da je Kregar kriv, samo da ne bi bil soglasno oproščen.« Bolečine ljubljanskih liberalcev so nepopisne. Soglasni izrek porotnega sodišča zanje nakrat ni merodajen. Kaj pa takrat, ko je bil pa v Ljubljani »Narodov« urednik Pustoslemšek radi tožbe kmetijskega društva v Loškem potoku pred porotniki, ker je »Narod« očital kmetijskemu društvu goljufijo. Vse priče so izjavile, da kmetijsko društvo s stvarjo nič opraviti ni imelo, a Pustoslemšek je bil oproščen. V tem slučaju so pa v »Narodu« bili porotniki »ljudski sodniki«, v Kregarjevi aferi pa »Narod« »ljudske sodnike« kar odstavlja. No, pa tudi »Slovenec« je že povedal, da se je v Kregarjevi aferi za »Narodovo« uredništvo zgodila velika pomota. »Slovenec« je povedal, da bi Kregarja — ako se je reflektiralo na »Narodovo« zadovoljnost — morali soditi g. Malovrh, Milan Plut, Etbin Kristan, predsedoval naj bi Bončar iz Amerike, državni pravdnik naj bi pa bil dr. Hudnik. Ker pa je treba pri razpravi zapisnikarja, naj bi posle zapisnikarja prevzel Ivan Hribar, za preiskovalnega sodnika naj bi pa liberalci poklicali g. Podgorška. Liberalcem tudi ni prav, da sta oba graška

zaprisežena izvedenca izrekla, da pi-sava na listku, katerega je predložil pošteni Eržen, ni Kregarjeva. Liberalci na izjavo zapriseženih graških izvedencev kratkoma nič ne dajo. Da bi bilo liberalcem prav, naj bi bil na-mestu graških izvedencev za izveden-ca Elija Predovič. Kakor vidijo liberalci, smo jim vedno radi na razpo-lago z najkulantnejšimi predlogi, sam-o, da potolažimo njihovo jezo in bridke ure, ki jih imajo s Kregarjevo oprostivju.

Socialna demokracija in Kregarjeva afera. Posebno žalostno ulogo je pri Kregarjevi aferi igrala soc. demokracija. Vir za »Zarjo« je bil — »Sl. Narod«. Usoda pa je hotela, da je v istem času, ko je »Zarja« pobirala laži iz »Slovenskega Naroda«, »Narod« prav krepko napadel Cobala in Kopa-ča. Napadi na Cobala-Kopača so bili za »Zarjo« narodnjaška lopovščina. Ker je »Narod« napadel dva soc. demokra-ta, je »Zarja« pisala: »Slovenska libe-ralna žurnalistika ni bila nikdar izbir-čna v sredstvih, kadar je treba blatiti socialiste. Vsa narodnjaška politika je breznačajna; samo pri enem načelu vztraja: da obliha najdelavnejše so-druge z gnojnico laži in najpodlejših obrekovanj.« — Liberalno žurnalistiko je »Zarja« nakrat opsovala z »politič-nimi rokovanjci«, ki je zmožna samo »gnusnih zavijan«. Tako je psovala »Zarja«, »Narod«, ki je storil stokrat manj krivice Cobalu in Kopaču kot pa Kregarju. Za Kregarja je seve pri soc. demokratski »Zarji« drugo merilo. Tu so za »Zarjo« liberalne laži dokazi, iz-mišljotine takega človeka kot je Eržen čisto zlato. In na taki podlagi meče so-cialno demokratska »Zarja« okolu sebe, da je obravnava proti Kregarju poka-zala, da naša stranka dela s politični-mi sleparijami. Taka lažnjivost je pre-cej drzna od stranke, ki ima po raznih deželah cele kupe obsojenih volilnih sleparjev. Koliko časa pa je od tega, ko sta bila dva socialna demo-krata, ki stojita v Ljubljani v prvi vrsti med socialni-mi demokrati, obsojena ra-di volilnih sleparij. Taka go-spada bi morala ob soglasni oprostilni razsodbi Ivana Kregarja in ob svoji pred sodiščem že dokazani sramoti, lepo molčati. Ker je bila soc. demokra-ška »Zarja« v Kregarjevi zadevi tako nesramna kot »Narod«, nam ne more nihče zameriti, ako radovedno vprašujemo: Ali ve Etbin Kristan, kdo je tisti Etbin Kristan, ki je bil po § 461 k. z. (pone-verba, goljufija) v Alser-grundu, Dunaj, z razsodbo od 16.9 leta 1895, št. 19680 poča-ščen z desetdnevni-m zapo-rom? To bi bilo posebno zanimivo iz-vedeti, ker ne verujemo, da bi bil to tisti Etbin Kristan, ki se zaletava v Kregarja in ki hoče kot intendant vo-diti kulturni slovenski zavod, sloven-sko deželno gledališče.

Surova pisava »Zarje« v Kregarjevi aferi je pokazala najbolj, kako malo je kvalificiran njen šefredakter Etbin Kristan za vodstvo kulturnega zavoda, kakoršno bi moralo biti slovensko deželno gledališče. Liberalci kažejo silno duševno revščino, ker ni-majo nikogar iz svoje srede postaviti na mesto intendanta slovenskega dež. gledališča in morajo segati po soc. demokratu Etbinu Kristanu. Upamo, da bo deželni odbor pokazal soc. demokratu Etbinu Kristanu, kje je v dežel-nem gledališču zidar vrata naredil. Ta bi bila lepa, da bi bil mož, ki je zadnji čas se odlikoval samo s psovkarjenjem po »Zarji« gospodar v deželni hiši. Za voditelja slovenskega gledališča je treba moža drugačne kvalitete! To naj li-beralci, če jim je res kaj do slovenske-ga gledališča, v zadnjem trenutku iz-previdijo — sicer si naj posledice sami sebi pripisejo.

Lenarčičeva izpoved pred celj-skimi porotniki ne da spati liberalnim žurnalistom. Na vsak način hočejo, da bi Lenarčič tako pričal, kot bi mu oni diktirali. Hudo jih je zadelo dr. Zanggerjevo pismo, v katerem dr. Zangger izjavlja, da je v zapisniku črno na be-lem, da je Lenarčič svojo izpoved po-pravil. Dr. Zangger vendar ne bo radi liberalnih žurnalistov pisal neresnice in za neresnico dal svojega imena. Zapi-snikar se pri Štefotovem zaslišanju res hipoma ni mogel spomniti, da je Lenarčič svojo prvotno izpoved prek-lial, res pa je, da se je Lenarčičevo zaslišanje tako-le vršilo: Lenarčič: Štefe in Kregar sta ga po volitvah pro-sila, naj bi se ne izvajale konsekvence. Nato Kregar: Ko je prišel prvi napad, da se je vdrlo v trgovsko zbornico, sem Vas g. Lenarčič samo prosil, da kon-štatirate, da to ni res. Lenarčič: »Bo že res tako, kakor pravi Kregar.« Za to imamo na razpolago tudi celo vrsto orič. Če »Narod« kai drugega trdi, se

nesramno laže. Liberalci so na svojo žurnalistiko in njena sredstva res lahko ponosni. Vredna je njihove stranke.

Kdo napada Kregarja? Napadalcem na Ivana Kregarja se je pridru-žil tudi Korlček Linhart v svojem ptuj-skem »Stajercu«. Kdo pa je ta Korlček Linhart? Časih je bil v Ljubljani kri-čav socialni demokrat, potem so mu pa dali socialni demokratje slovo ter mu očitali defraudacijo. Ptujski Nemci so tega pošteni ga vzeli nato pod svojo streho. Družba, ki napada Kregarja, je z vsakim dnevom odličnejša.

Časnikarsko lopovstvo. Učiteljski list »Dan« je prinesel minulo sredo sledečo nesramnost: »Povest o šentpe-terski devici«. V Zeleni jami poleg Vod-mata živi najpobožnejša devica šentpe-terske fare. Po neumornem delovanju pri vseh klerikalnih društvih in prired-itvah ter po svojem svetem življenju je zaslovelo njeno ime daleč naokrog. Vsakdo je bil prepričan, da je to naj-svetejša devica pod šentpeterskim zvonom. Toda tudi njo je zlobni duh spe-ljal, da je jedla sad prepovedanega dre-vesa. Micka je hotela postati bogata in ker to ni šlo poštenim potom, se je po-služila pregrešnih sredstev. V njeni bli-žini živi neoženjen posestnik, vseskoz pošena duša, katerega si je premetna Marijina devica izbrala za svojo žrtev. Bilo je zelo tema, ko je slekla Šimono-va Micka svojo belo nedolžno obleko, se oblekla v črno in poletela kot črna »kavka« v vas k svojemu izvoljenču. Vrata so se zaprla in nobeno človeško oko ni videlo in nobeno uho ni slišalo, kako je zvita lisica speljala nepremiš-ljenega volka na led. Prvi petelini so zapeli po Vodmatu in prve pobožnice so že hitele v cerkev. Toda zapeli so že drugi in tretji petelini, a ona še ni ho-tela zapustiti rajskega vrta. Posijalo je že solnce in njen izvoljenec se je še ni mogel iznebiti. Raditega jo je zaprl v sobo in odšel. Nesrečnica je pa morala čakati brez kruha in brez vode drugega večera. Ker sem se slučajno zakusnel zvečer na vrtu, sem videl, kako je hi-tela vasovalka domov. Bog naš varuj hudih misli in odpusti pregrešnici, ki ljudi slepi in zapeljava. Kakor sama pripoveduje naokrog, se bo baje tam, kjer ji je kača ponudila jabolko iz pre-povedane jablane, zidala lepa in viso-ka cerkev . . . Takih cerkva bi moralo biti že več v Zeleni jami . . . Konečno jo priporočam vsem šentpeterskim de-vičkam v molitev.« — Nesramno! No-tica je do pičice izmišljena in jemlje čast vzornemu, poštenemu, marljive-mu slovenskemu dekletu, ki sodeluje pri organizacijah krščanskih društev. Časniški lopovi, ki so spravili to ne-sramnost v list, niso vredni, da bi jim človek v obraz pljunil. In tak list vzdr-žujejo ljubljanski liberalni učitelji in njihovi tovariši in čenčajo nekaj o li-beralni kulturi in preroditvi sloven-skega ljudstva. Da jih le ni sram! Si-cer pa bo govorila porota, pred katero spravljajo liberalci naš list zaradi naj-bolj nedolžnih notic!

Poziv. Dotičnika, ki me je jav-no tako umazano napadel v »Danu« z dne 29. maja 1912, tukaj javno poziv-ljam, da mi javi brez odloga in brez ovinkov svoje ime, ker mi je le potem mogoče braniti pravnim potom svoje poštenje. Če tega ne stori, se očitvidno sam zaveda, da je lažnik in obreklji-vec in da je njegov dopis v »Danu« go-la laž in zlobno obrekovanje. — V Ze-lenj jami, dne 1. junija 1912. — Šmono-va Micka.

Iz liberalnega mestnega župan-stva. Ker zadnji čas liberalci toliko vpijejo o »čiščenju razmere«, jih mora-mo opomniti, da bomo to prav pošteno izvršili — mi. Liberalci so pa zadnji, ki bi o takih stvareh sploh mogli kaj go-voriti. V računih po naprednosti slo-večnega mesta se je te dni našlo račun, iz katerega sledi, da si je liberalni žu-pan dal od občine plačevati celo ovrat-nike in srajce! Res liberalno.

Ljubi kristjani pred volitvami in po volitvah. Pred dopolnilnimi drž-žavnoborskimi volitvami v beljaškem okraju na Koroškem, kjer je kandidiral zagriženi brezvrvec profesor Anger-er iz Celovca, so širili kakor nemški liberalci med slovenskimi kmeti letak z znano vsebino: Ljubi kristjani, gre se zoper socialne demokrate, ki vodijo strupen boj proti katoliški veri, ki je nam vsem najdražji zaklad. Iz cerkve preganjajo besedo božjo, iz šole meče-jo križe in molitev. To je bilo pred vo-litvami, ko se je šlo za glasove katoli-ških kmetov. Sedaj pa pridejo ljubi kristjani po volitvah. Koncem maja je imel celovski knezoškof v Beljaku bir-mo. Za sprejem škofa so pa izdali li-beralci oklic, v katerem rote Beljačane, naj ne pride nihče k sprejemu in naj stariši svojim otrokom naravnost pre-povede vsako udeležbo pri sprejemu, češ, da se tudi na zunaj pokaže, da je

Beljak socialistično liberalno mesto. Če so liberalni beljaški trgovci dobili tudi kak oklic, naj na dan birme svoje prodajalne zapro, da ne bodo katoliški botri svojim birmancem daril pri njih kupovali, ne vemo. To pa vemo, da so slovenski liberalci tem koroškimi hi-navcem čisto enaki. Pred volitvami: »Ljubi kristjani«, po volitvah pa: »Do-li s klerikalizmom!« Pred volitvijo ganljive pridige o sveti veri, o spo-štovanju verskega prepričanja, proti kateremu nimajo liberalci ničesar, po volitvah pa o odrevenelosti, gnolobi krščanstva in o neumnosti kmečkoga ljudstva, ki take bajke verjame. To je dobro, da jih poznamo te lisice!

Potegnjeni socialni demokrate. V Nabrežini je potegnil socialne demo-krate neki »vandrovce«, kateremu ni hotel odotni kurat na led iti, ker je možakarja pogruntal. To je pa social-ne demokrate tako pograbilo, da so se znosili nad odotnim kuratom in mu podtaknili v »Zarji« surovost, trdo-srčnost in neusmiljenje do »duhovne-ga sobrata«. To veselje pa ni dolgo tra-jalo, kajti te dni je morala »Zarja« prinesiti sledeči popravek: »Kot po-blaščenec gospoda Angelja Čargo, ku-rata na Nabrežini Vas s tem, sklicujoč se na določbe § 19. tiskovnega zakona z dne 17. decembra 1862, drž. zak. št. 6 iz leta 1863., pozivljem, da v zakoniti obliki na zakonito določenem mestu in v zakonitem roku z ozirom na dopis objavljenem v Vašem listu z dne 10. maja t. l. v št. 279 pod zaglavjem »Kato-liškega duhovnika ljubezen do duhov-nega sobrata« objavite sledeči popra-vek: 1. Ni res, da se je dne 5. maja pa-ter Frančišek Viktor Pudor, minorit sv. Antona v Lvovu na romarski poti napotil do kurata Čargota in mu raz-ložil v kako mučnem položaju je, da je brez sredstev in ga prosil, da bi mu preskrbel vozni listek do Reke, od ko-der mu je omogočen povratek domov; res pa je, da se je s tako prošnjo obrnil na kurata Čargota človek, ki ni niti duhoven, niti pater Frančišek Viktor Pudor, minorit sv. Antona v Lvovu. 2. Ni res, da je navedeni pater s svojo prošnjo slabo naletel pri kuratu Čar-gotu, in da ga je ta moledujočega po-gnal ven, češ, da naj poprosi postaje-načelnika za vozni listek; res pa je, da je kurat Čargo na poziv navedenega človeka takoj vstal od večerje in šel ven pod takozvano »Halo«, kjer je po-nudil dozdevnemu patru večerjo, ka-toro je pa ta odklonil, češ, da ni lačen, res je dalje, da je kurat Čargo šel z dozdevnim patrom k blagajni, da mu kupi vozni listek, kar je pa opustil, ko se je prepričal, da navedeni »pater« o latinsčini nima pojma in se ne more izkazati z nobenim dokumentom o svoji identiteti. — Dr. Vlad. Pegan.«

Zahvala odličnega domoljuba. Č. g. svetnik, župnik v Boh. Srednji vasi Ivan Berlic nam je danes pos-lal 20 K z naslednjimi vrsticami: »Iskreno zahvaljevanje se vsem, ki so mi častitali k 70letnici, pošljem 20 K za »Slovensko Stražo«. — Hvala iskren-a! Bog daj doživeti odličnemu duhov-niku še mnogo jubilejev!

Iz politične službe. C. kr. gozdarski nadzorstveni komisar II. razreda Jožef Čížek je prestavljen iz Radovljice v Olomuc in c. kr. gozdarski nad-zorstveni komisar Franc Jenčič iz Ma-karske v Radovljico.

Ljudsko šolstvo. Okrajni šolski svet v Kranju je imenoval abs. učiteljsko kandidatino Marijo Bizjak za pro-vizorično učiteljico na trirazrednici v Selcah. — Okrajni šolski svet za ljub-ljansko okolico je imenoval na mesto učitelja Pavla Kunaver, ki je zaradi boleznj na dopustu, izpr. učit. kandida-tinjo Marijo Pretnar za suplentinjo na ljudski šoli na Viču pri Ljubljani. — Okrajni šolski svet v Kamniku je po-veril interimistično vodstvo šole na Br-du prov. učitelju Ivanu Tavčarju.

Uvedba 35 letne službene dobe za častnike in vojaške uradnike. »Zeite« poroča, da bo vlada predložila novelo k vojaškemu oskrbovalnemu zakonu, po kateri bi se za častnike in moštvo 40letna službena doba skrčila na 35 let.

Kranjska deželna banka. Izšla je prva izdaja 4½% zastavnice in ko-munalnih obligacij kranjske deželne banke in jih je prevzela c. kr. priv. splošna prometna banka podružnica v Ljubljani. Te obveznice, za katere jamči kranjska dežela, so pupilarno-varne, rentnega davka proste, se lah-ko porabijo za vojaško ženitno kavci-jo in jih vpelje v kratkem času c. kr. splošna prometna banka na dunajski borzi.

Slovenec ubit v Ameriki. Iz Cla-ridge, Pa., poročajo: Rojak Matija Pe-tek, doma iz Litije, fara Štanga, je šel 1. maja zvečer okoli 8. ure iz bližnje gostilne domov. Kakih sto korakov pred njegovim domom pa ga je nasko-čil zločinec in ga trikrat s sekiro po

glavi udaril. Nesrečnež se je takoj mr-tev na tla zgrudil. Ni imel niti toliko časa, da bi roke iz žepa potegnil in z rokami v žepu so ga našli na cesti. Ranjki je bil 28 let star, zapušača žalu-jočo soprogo in tri male otroke. Zločin-ca so pa že drugi dan prijeli in ga zaprli.

Umril je bogoslovec tretjega let-nika celovškega semenišča g. Franc Čebul.

Slovenske poroke v Ameriki. V Ely, Minn., so se poročili: G. Anton Papež z gdčno. Nežo Hutar, g. Janez Vidmar z gdčno. Angelo Papež, g. Mi-hael Grošelj z gdčno. Nežo Globočnik.

Slovenec umri v Ameriki. V Ca-lumetu je umrl Mike Šute. Rajnik je bil nad trideset let v Calumetu ter je mnogo let opravljal službo nočnega čuvaja, zadnjih šest let pa je bil vratar mestnega poslopja. Rojen je bil pred 57 leti v Zagodacu pri Poljanah ob Kolpi ter zapušača vdovo in pet otrok.

Konsumentom pokalice. Ob pri-četku sezone za pokalice (kramerle) se opozarja cenjene konsumente, poseb-no dame in bolehe osebe, da vedno in povsod pazijo, kateri sodavičar je pokalice izdelal in ako so iste sveže. Pokalice, ki postane po štirinajstih dneh kalna, ni samo slaba, ampak tu-di zdravju škodljiva, ker take pokali-ce se izdelujejo samo iz velike množi-ne šumečih snovi in najenostavnejših barv, navadno slabih in v velikih slu-čajih tudi iz slabe vode, kar večkrat povzročuje neprijetnosti v želodcu. Že-lodečne boleznj, posebno pri nežni mladini so pogosto posledica zavživa-vanja takih ponarejenih pijač. Pokali-ca, snažno narejena iz dobre vode, pravih sadnih sokov, mora na leta dol-go ostati čista in ognjevita. Izvzemši dobre malinove, limonadne ali pa iz svežega sadnega soka in dobrega slad-korja narejene pokalice je vse druge podobne izdelke zavreči. Zadnji čas je tudi že, posebno tu na Kranjskem, da bi se slavna sanitarna oblast za to obrt in njene izdelke zanimala in da bi da-la pokalice, ki se prodajajo po gostil-nah, na stroške izdelovalcev istih pre-iskati. Rezultat te analize naj bi se po-tem javno razglasil.

Večkrat smo že opozarjali naše gospodinje, da naj zahtevajo in kupi-jejo edinole drože (kvas) iz dro-žarne Josipa Košmerl, Franči-škanska ulica 8, ki se prodajajo v ko-rist »Slovenski Straži«. Tako jih pripo-ročamo najtopleje tudi danes in že-li-mo, da se razširijo po vsem Sloven-skem. V to naj skrbje naše gospodinje!

MAŽARSKE KRAVJE KUPČIJE.

Na ogrskem političnem odru se zo-pet igra komedija. Včeraj so se vodi-telji opozicionalnih strank zedinili. V današnji seji ogrske zbornice izjavi Ko-šut, da opozicija ne dovoli trajne brambne preosnove, pač pa štiriletnočasno brambno preosnovo. Trajno brambno preosnovo bi opozicija dovo-lila le, če vlada ugodni narodnim zahte-vam. Če pa vlada odkloni, kar pred-laga opozicija, se prične zopet boj. Iz krogov vladne večine se pa poroča, da se je položaj poostiril in da se mir ne bo sklenil. Vlada in večina hočeta v najkrajšem času rešiti brambno pre-osnovo.

STRAŠNO KLANJE ZAPATOVIH ROPARSKIH ČET V MEHIKI.

Iz Mehike poročajo o strašnih gro-zodejstvih Zapatovih roparskih tol-p v državi Morello. 2000 roparjev je na-padlo Treis Marias, kjer so pobili 188 vladnih vojakov. Begunci pripovedu-jejo, da ko so roparji kraj oplenili, so moške, ženske in otroke na grmadi se-žgali.

BOJI V ALBANIJI.

Iz Soluna se poroča: Vas Drago v okraju Janina je napadla 15 mož moč-na četa vstašev, ki je umorila 4 kmete, 3 pa odvedla seboj v gore. V Verisovič odpošljejo Turki še en polk. Ko bodo Turki zbrali dovolj močno armado, prične Fadil paša po turško z morijami in s požigi pomirjevati Albance.

BOJI V PERZIJI.

Vladni vojniki so v dveh bitkah pre-magali vstaše. V Urmiji so se pa spo-padli turški s perzijskimi vojniki. Ubi-tih je bilo 10 vojakov.

SVETA VOJSKA V MAROKU.

Potrdilo se ni, da bi bili Berberci osvojili Fez. A položaj je za Francoze silno resen. Berberci še vedno oblegajo Fez, voditelji vstaje so pa pozvali vse tiste rodove, ki se še niso uprli, da naj se upro in da naj se udeleže svete voj-ske. Če tega ne store, jim groze, da jih napadejo in oplenijo. Izdano je geslo, da se morajo kristjani izgnati iz dežele Mavrov. Francoze bo stalo veliko krvi in denarja, predno pomirijo deželo. Berberci so zelo bojovito ljudstvo, na-

vajeno bojev, vsled cesar bodo morali Francozi poslati v Maroko zelo močno armado.

Štajerske novice.

š **Ponarejene krone.** Iz Kozjega. V zadnjem času so posebno na sejnih v rogaškem in kozjanskem okraju krožile ponarejene krone. Krone so ogrskega kova in nosijo letnico 1895, so pravim kronam skoro popolnoma podobne, samo da so nekoliko lažje. Ako se jih natančno opazuje, se falzifikate ciativo in na stroške vlade izdajal rešle čez hrvaško mejo, kjer so pred dobrim tednom izsledili večjo družbo ponarejevalcev denarja.

š **Poročili se je** v Ptujju gosp. Ivan Lenart, brat tukajšnjega narodnega trgovca Lenarta, z gđc. Jožefo Korošec.

š **Vremenske nezdode.** Ob zadnji nevihti je v Gradcu v mnogih hišah narasla voda tako, da so morali posredovati ognjegasi. Mnogo telefonskih napeljav se je ob nevihti pokvarilo ter je tudi tresčilo v več krajih. Pogorelo je neko skladišče z veliko zalogo sena in poljedelskih strojev. Škode je deset tisoč K.

š **Nova poštna oddaja** se je ustanovila s 1. junijem pri Mariji Puščavi nad Mariborom.

Vse pogrebne potrebščine: krste: venci, sveče, mrliške obleke itd. se dobivajo v trgovini s pogrebnimi potrebščinami, katero je otvoril ravnikar g. Ivan Gajšek nasproti šentjakobskega župnišča v Florijanski ulici št. 28 v Ljubljani. Gospod Gajšek ima kot dolgoletni zastopnik »Konkordie«, pogrebne podjetja za deželno bolnico v tej stroki premnogo zdravih izkušenj in bo znal vsestranskim zahtevam kar najbolje ustreči. Novo podjetje tedaj vsem krogom prav toplo priporočamo.

Razne stvari.

Povodnji na Ogrskem. Iz Budimpešte poročajo, da je v starem delu mesta mnogo zemljišč pod vodo. Na mnogih krajih je voda napravila ogromno škodo. Skladišča parobrodskih družb so globoko pod vodo. Vlada je za prvo pomoč oškodovancem nakazala 300.000 K.

Kinematograf v službi policije. Kravave dogodke zadnjih dni v Budimpešti je več izdelovalcev kinematografskih filmov posnelo kinematografično. Policija pa je te filme konfiscirala. Slike bodo izkušeni strokovnjaki povečali ter bodo služile policiji za to, da izsledijo demonstrante, ki so kaj zakrivilili.

Primorske vesti.

p **Štrajk delavstva v Podgori.** Delavstvo podgorske papirnice — vse ženske in nekaj moških — je 30. maja stopilo v štrajk radi prepričane plače.

p **Tatovi na delu.** Komaj so nekoliko potihnile novice o vlomih v goriški okolici, že zopet čujemo o vlovu v Podgori. Dva tatova sta v noči od sobote na nedeljo hotela vlomiti v trgovino g. Terpina, ki pa se je pravočasno prebudil in tatove pregnal. Imela sta že povezan sveženj ukradenega blaga, ki sta ga pustila, kakor tudi šop vitrih.

UPRAVNI SVET VRHNIŠKE ŽELEZNICE.

Na včerajšnjem obnem zboru vrhniške železnice sta bila namesto dosedanjih članov Ivan Hribar in Lenarčič izvoljena v upravni svet vrhniški župan Fr. Teršar in ljubljanski tovarnar Jean Pollak.

Tudi je izvolil upravni svet g. Jean Pollaka za svojega podpredsednika na mesto Ivana Hribarja.

Telefonska in brzojavna poročila.

SANKCIJONIRAN DEŽELNI ZAKON. Dunaj, 1. junija. Cesar je potrdil deželni zakon, ki izpreminja nekatere paragrafe občinskega in občinskega volilnega reda za mesto Ljubljana. (Izpremembe se tičejo občinarstva, razdelitve preostajajočih mandatov na posamezne kandidatne liste, barve volilnih kuvert itd.)

BILINSKI PROTI HRVAŠKI STRANKI PRAVA.

Sarajevo, 1. junija. Tu se govori, da namerava vlada prepovedati drugi shod hrvaške stranke prava, ki je sklican 7. junija v Sarajevo. Shod bi se bil imel vršiti v prostorih deželnozbornskega hrvaškega kluba. Vlada pa zavzema stališče, da se prostori bosensko-hercegovskega sabora ne smejo dati na razpolago politikom izven

anektiranih dežel. Shoda ni sklical kak Bošnjak ali kak član bosenskega sabora, marveč »ogrski« zasebnik, ki nima v Bosni ničesar iskati. A če bi bil sklical shod tudi kak hrvaški poslanec bosenskega odbora, bi vlada ne dovolila shoda v prostorih deželnega zbora, ker bi tak shod lahko vznevoljil druge politične stranke in bi političen položaj v Bosni še bolj zapletel. Dne 7. junija bo poslopje deželnega zbora vsem poslancem zaprto.

SPRAVA NA OGRSKEM?

Budimpešta, 1. junija. V opozicijskih krogih se misli, da ne pride do resničnega miru. Opozicija namerava s spravo vreči le Tiszo. Ministrski predsednik se je odpeljal na Dunaj, da poroča cesarju o spravi predlogih opozicije.

Budimpešta, 1. junija. V današnji seji ogrskega državnega zbora je govoril Košut. Košut je dejal, da je v narodu globoka žalost, ker je nastalo nesoglasje med krono in narodom. Nesoglasje se pa odpravi, ako se pri brambni predlogi dosedanje narodno posestno stanje varuje in če se ugotovi narodovim željam. Vsak želi, da bi državni zbor delal, opozicija predlaga sedaj rešitev, ki je za Ogrsko potrebna. Okoli in okoli Ogrsko obdajajo sovražniki. V Avstriji napadajo ogrsko državno pravo. Govornik prebere punktacije opozicije v zadevi volilne reforme. Punktacije slone na inteligenčnem cenzusu. Govornik pravi, da zahteva opozicija čiste volitve, nakar takoj preneha vsaka opozicija. Opozicija more brambno predlogo le pripustiti, ako se odpravijo njeni državnopravni nedostatki. Opozicija bi bila za provizorično brambno predlogo, če bi se dovolilo dveletno vojaško službo in druge socialne zahteve. Ministrski predsednik se je zahvalil govorniku in dejal, da važnost in resnost položaja ne pripušča, da bi takoj odgovoril. Zbornica je nato nadaljevala generalno debato o brambni reformi.

BOLGARSKI VLADAR NA DUNAJU.

Dunaj, 1. junija. Bolgarskega cara, ki se danes pripelje na Dunaj, spremljata bolgarski ministrski predsednik in bolgarski zunanji minister. S carjem obišče Dunaj tudi bolgarska carica, prestolonaslednik princ Boris in 17letni princ Ciril. Bolgarskega carja sprejme cesar sam na državnem kolodvoru.

PULJSKI PRISTANIŠKI POVELJNIK PL. RIPPER ODSTOPI?

Pulj, 1. junija. Puljski pristaniški poveljnik admiral pl. Ripper je nastopil večtedenski dopust. Dobropoučeni krogi zatrjujejo, da se pl. Ripper nato ne povrne več na svoje mesto.

ODLIKOVAN SLOVENSKI UČENJAK.

Dunaj, 1. junija. Danes je bila običajna vsakoletna slavnostna seja dunajske akademije znanosti. Akademija je priznala takozvano Liebenovo častno darilo za najboljšo matematično delo vseučiliškemu profesorju na vseučilišču v Črnovicah dr. Plemelju, rodom Slovencu, za njegovo matematično delo o potencialni teoriji.

GLAVNA SKUPŠČINA »LLOYDA«.

Dunaj, 1. junija. Tu se je vršila danes glavna skupščina »Lloyda«. Sklenilo se je od čistega dobička 11.109.000 kron oddati pet milijonov 711.000 kron rezervi in dati na akcijo 26 K dividende, 105.454 K pa pripisati na novi račun.

ZDRAVJE AVSTRIJSKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA.

Dunaj, 1. junija. Zdravje avstrijskega ministrskega predsednika se vedno boljša.

SLUŽBENA DOBA ČASTNIKOV.

Dunaj, 1. junija. Večerna »Zeit« poroča iz vojaških krogov, da vlada v kratkem predloži parlamentu predlogo, v kateri namerava za častnike uvesti 35letno službeno dobo, mesto 40letne.

LAŠKO - TURŠKA VOJSKA.

Carigrad, 1. junija. Nemški generalni konzul je dobil obvestilo, da je 35 Italijanov, med temi 30 Židom podeljeno turško državljanstvo. 400 Italijanov je odpotovalo na Lloydovem parniku »Bukovina«.

Carigrad, 1. junija. V zalivu Smyrna sta dve laški torpedovki zasačili dve turški trgovski ladji in oddali nanje 50 strelcev iz topov. Nato sta laški torpedovki turški ladji zaplenili.

VOŽNJA NOVEGA ZEPPELINOVEGA ZRAKOPLOVA.

Hamburg, 1. junija. Novi Zeppelinov zrakoplov III., ki je včeraj ob 11. uri ponoči odplul iz Friedrichshafena, je priplul na tukajšnje letalno polje ob tri četrt na 11. Zrakoplov je prevo-

zil 700 km. V kratkem bo zrakoplov vozil nazaj v Friedrichshafen, nakar ga prevzame država.

GRŠKA VLADA HOČE S SILO KREČANOM ZABRANITI VHOD V ZBORNICO.

Atene, 1. junija. Poizkus grškega ministrskega predsednika Venizelosa pregovoriti krečanske poslance, da se ne udeležijo današnje zbornične seje, se je izjalovil. Vlada je sklenila, da krečanskim poslancem s silo zabrani vstop v zbornico. Danes je pripravljena za vsak slučaj celotna atenska posadka, ki šteje 2000 mož. Posadko so že ojačili z vojaki, ki so jih pozvali v Atene z manevrov. Vojaki in policija zapro na vseh straneh zbornico. Vse nestrpnosti pričakuje, kako da se izvede današnja seja grškega državnega zbora. Po konstituiranju zbornice bo zasedanje odgodeno.

RESEN POLOŽAJ V FEZU.

Pariz, 1. junija. General Lyantey je dne 27. m. m. francoski vladi poročal o položaju v Fezu. Brzobjavlja med drugim: **Položaj je izredno resen, da, vznemirljiv. Nevarnost postaja vsak dan večja.** Zetev mogoče nekoliko pomiri duhove, a le začasno. Napeti bomo morali vse sile, da napravimo red in ga trajno vzdržimo.

ZASTRUPLJENJE V PRAGI.

Praga, 1. junija. Soprog hotelirja Eisner, ki je zavžila napačna zdravila, je boljše in ji bodo življenje rešili.

NESREČA Z AVTOMOBILOM.

Krakov, 1. junija. Neki avtomobil je zavozil tu v ekvipažo. Grofica Bninska je nevarno ranjena.

SPLOŠNA STAVKA NATAKARJEV V NEW YORKU.

New York, 1. junija. Stavka natakarkarjev v New Yorku postaja resna. Dne 30. m. m. je zapustilo velike hotele in restavracije 1000 natakarkarjev ob uri, ko se servira večerja. Zdaj stavka 1500 natakarkarjev. Hotelirji in restavratirji si pomagajo z zamorci. Delodajalci izjavljajo, da zahtevi, sprejemati v službo samo organizirane zamorce, ne morejo ugoditi.

ZOPET PONAREJALCI DENARJA NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 1. junija. Pri nekem Viceku v Logoru so našli orožniki priprave za ponarejevanje denarja in mnogo ponarejenega denarja.

Ljubljanske novice.

Ij Seja kluba občinskih svetnikov S. L. S. je danes ob 8. uri zvečer.

Ij Ljubljanski občinski svet ima redno sejo v torek, dne 4. junija ob šestih popoldne v mestni dvorani. Dnevni red: a) Javne seje: Volitve odbora za nadzorovanje zgradbe kanalov zbiralnikov. Personalnega in pravnega odseka poročili: o razsodbi deželnega odbora glede sklepa občinskega sveta v zadevi pritožbe prodajalcev zelja U. Marenko in K. Kačarja; o prošnji Frančiške Novak za izbris služnosti za kopanje gline na njeni posesti. Finančnega odseka poročila: o samostalnem predlogu obč. svetovaleca T. Novaka za vpeljavno delavskega reda in zavarovanje mestnih delavcev; o samostalnem predlogu obč. svetovaleca Marinka za pomaknjenje nižjih magistratnih uradnikov v višji plačilni razred in o prošnji »Društva nižjih mestnih uslužbencev« za razno zboljšanje službenih razmer; o samostalnem predlogu obč. svetovalec Lillega in Reisnerja glede pomaknjenja magistratnih uradnikov v višji razred aktivitetnih doklad in o prošnji »Društva magistratnih uradnikov« za stalno ureditev draginjske doklade; o prošnji učnega oboja mestnih otroških vrtecev za zboljšanje prejemkov; o prošnji učiteljskega oboja mestnega dekliskega liceja glede neke doklade; o dopisu županovom glede prispevka mestne občine za jubilejno streljanje ljubljanske strelske družbe; o nenadni skontraciji mestne blagajne; o samostalnem predlogu obč. svetovaleca T. Novaka glede oddaje mestnih senožeti v zakup v svrhu obdelovanja; o prošnji odbora za spomenik na bojišču pri Aspernu za prispevek; o prošnji Ivana Liningerja za izdatke odpisnega dovoljenja ter izbrisno izjavo glede 3% potresnega posojila; o ponudbi Marenčeta in Šviglja za odstop nekaj sveta v svrhu regulacije Orlove ulice; o dopisu mestnega magistrata glede odkupa Orlove šupe in nekaj sveta za regulacijo ponižane Grubarjeve ceste. Stavbnega odseka poročila: o prizivu dr. Josipa Sajovica proti sklepu občinskega sveta glede premembe stavbnega sistema za Streliško ulico; o prizivu Pavla Turka proti odloku mestnega magistrata glede drvarnic na dvorišču

njegove hiše v Streliški ulici; o prizivu Hermine Paichel proti sklepu obč. sveta glede določitve stavbnega sistema na njeni posesti; o samostalnem predlogu obč. svetovaleca Likozarja glede ureditve Orlove ulice; o samostalnem predlogu obč. svetovaleca Jegliča glede naprave raznih tlakovanih prehodov; o samostalnem predlogu občinskega svetovaleca Reisnerja glede naprave hodnika ob Marije Terezije cesti; o samostalnem predlogu občinskih svetovalec Röhla in Smoleta glede posipanja ceste ob Lahovem grabnu in Ceste dveh cesarjev; o prošnji Gospod. napred. društva za šentjakobski okraj za napravo varnostnih ograj ob Ljubljani in Grubarjevem kanalu. Šolskega odseka poročila: o dopisu c. kr. mestnega šolskega sveta glede ustanovitve meščanske šole v Ljubljani. Odseka za olupšavo mesta poročila: o prošnji »Slovenske Filharmonije« za zgradbo koncertnega paviljona; o samostalnem predlogu obč. svetovaleca Štefeta glede razpisa nagrad za najlepša s cvetlicami okrašena okna in pomole. Direktorija mestnega vodovoda in elektrarne poročila: o dopisu deželnega odbora kranjskega glede dobave vode iz mestnega vodovoda za vasi Tomačevo in Jarše; o prošnji Matije Proška v Savljah za napeljavc kondenzačne vode iz odvajalnih cevi mestnega vodovoda na njegovo dvorišče; o prošnji Magdalene Lehner za odpis večje porabe vode; o prošnji telovadnega društva »Sokol« za odpis večje porabe vode. Samostalni predlogi občinskega svetovaleca Jegliča: a) glede zveze Emonske ceste z Gorupovo ulico v smeri proti c. kr. obrtni šoli; b) glede prehoda med Gospodsko ulico in Cojzovo cesto; občinskega svetovaleca Marinka glede kanalizacije Martinove ceste; občinskega svetovaleca Štefeta glede nadzorstva v mestnih ubožnicah. — B. Tajne seje: Personalnega in pravnega odseka poročila: o prošnjah za razpisano službo gozdarskega pomočnika; o prošnjah za razpisano ustanovo za vojaške invalide; o prošnji nekega uradnika za daljši dopust; o prošnji magistratnih pisarniških uradnikov XI. činovnega razreda za spremembo naslova; o raznih personalnih zadevah magistratnih uradnikov. Finančnega odseka poročila: o prošnjah osmero vdov mag. uslužbenecv za zvišanje vdovnine, o dveh mag. uradnikov za bolniško podporo, dveh uslužbenecv mestnega magistrata za podporo, nekega pol. stražnika za priznanje petletnice, mestne policijske straže za nadaljno prejetanje izredne doklade Direktorija mestnega vodovoda in elektrarne poročila glede vpokojitve nekega uslužbenca mestnega vodovoda. Direktorija mestnega užitninskega zakupa poročila: o letnem računu mestnega užitninskega zakupa za leto 1911.; o prošnji preglednikov mestnega užitninskega zakupa za zboljšanje službenih razmer; o samostalnem predlogu obč. svetnika dr. Zajca glede regulacije plač uslužbenecv mestnega užitninskega zakupa; o samostalnem predlogu obč. svetnika Kosa glede pobiranja užitnine na kolodvorih. Obrtnega odseka poročila o prošnjah za razne obrtne koncesije.

Ij Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov bo imelo jutri, v nedeljo, dne 2. junija, ob pol 11. uri dopoldne v dvorani Rokodelskega Doma svoj redni mesečni shod. Posebna vabila za shod se ne bodo razpošiljala.

Ij Dobrodelni večer v korist vzgajališča na Rakovniku, ki se vrši jutri ob pol deveti uri zvečer v hotelu Union, ima med drugim tudi to prednost, da bo godba proizvajala točke, ki imajo veliko glasbeno vrednost in efektivnost, nekatere se pa sploh v Ljubljani niso še proizvajale. Spored je jako bogat. Godba šteje 64 moči. Pripelje se v naše mesto jutri ob enajstih in 21 minut z brzovlakom iz Trsta. Na Rakovnik gredé bo svirala po mestu. — Vstopnice k večeru se dobivajo v trafiki Soukal, na nedeljo večer pa tudi pri blagajni v Unionu.

Ij Umrl je včeraj hišni posestnik in bivši trgovski agent g. Maks Günzler, star 78 let.

Ij Osebna vest. Milan Vondrak, c. kr. poštni asistent v Ljubljani, je premeščen v Turnov na Češkem.

Ij Revna Ljubljana. Sedaj ni v Ljubljani nobenega glasbenega paviljona za promenaadne koncerte. Stari glasbeni paviljon v »Zvezdi« so že davno podrli, novega pa niso napravili. Sedaj se je obrnila »Slovenska Filharmonija« s prošnjo do občinskega sveta, naj bi zgradil pod hotelom Tivoli glasbeni paviljon. V olupševalnem odseku je bila ta prošnja odklonjena, češ, da bi zgradba takega paviljona veljala 2000 K, denarja zato pa sedaj v proračunu ni ter se deficit mestne

občine približuje že šestini milijona.

Iz odsekov občinskega sveta. Uradniki se pomaknejo v I. razred aktivitetnih doklad s 1. julijem 1912. — Termin 1. januarij 1911 se ne predlaga, oziroma na za leto 1911 in 1912 že izplačane draginjske doklade. Istotako se pomaknejo sluge v višji aktivitetni razred tako, da dobe 1. julija 1912 40% temeljne plače za aktivitetno doklado. Druge zahteve slug se za sedaj ne rešijo, pač pa v času, ko se bo obravnavala službena pragmatika. — Provi-zornim poduradnikom se zvišajo prejemki, definitivnim ne, češ, da zadnji imajo itak večje prejemke kakor državni poduradniki. — Glede vpeljave delavskega reda (predlog Novak) se naroči magistratu, da istega takoj izde-la in predloži. — Čujemo, da so nekateri gospodje večine mnenja, da za draginjske doklade policiji ni pokritja. To je silno krivično stališče in upamo, da večina to tudi uvidi.

Iz Belgijski polk prestavljen v Ino-most? Listi poročajo, da bo belgijski polk št. 27 prestavljen iz Ljubljane v Inomost.

Iz Mestna hranilnica. Upravni odbor »Mestne hranilnice« je sklenil, da se razpiše mesto ravnatelja.

Iz Redne pevске vaje »Ljubljane« se nadaljuje ob ponedeljku dne 3. t. m. dalje ob običajnih dnevih, moški zbor ob sredah in petkih, ženski zbor ob ponedeljkih in četrtekih.

Iz Glasbeno društvo »Ljubljana« odvarja s prihodnjim tednom poletni pevski tečaj, kjer se bo podučeval način pravičnega petja in pevčev neob-hodno potrebna teoretična pravila. S tem podukom bodo združene tudi glasovne vaje, tako, da bo vsakdo, ki je muzikalčen in ima veselje do petja, začetkom prihodnje sezone jeseni imel toliko najnujnejše pevске naobrazbe, da se bo lahko udeleževal pevskih vaj v zboru in jim tudi lahko sledil ter se uspešno udeleževal nadaljnjega pod-uka. Tako bomo napredovali v vsakem oziru. Naj si vsak s omišljenik, ki je muzikalno nadarjen, vzame vsaj en dan na teden nekoliko truda ter naj posveti eno ali dve uri kulturnemu stremljenju sebi in narodu v korist in pa v čast in procvit slovenske pesmi. Pevke in pevci, kar vas ima smisel za našo organizacijo, pristopite v še obilnejšem številu »Ljubljani«! Resno delo in združene moči so še vselej vodile do zmage. Oglašati se je v pisarni glasbenega društva »Ljubljana« vsak dan zvečer točno od 6.—7. ure, izvzemši nedelje in praznike.

Iz Vojaška vest. Poročnika Alojzij Večaj in Ivan Kordeš od slov. domobranskega pešpolka št. 26 v Mariboru sta postala nadporočnika.

Iz Umrl je danes v deželni bolnici 62 let stari nadučitelj Franc Povše iz Osilnice na Kočevskem. Na lovu si je zlomil nogo, nakar so ga prepeljali v deželno bolnico. Nastale so komplikacije in vsled tega zastrupljenje krvi. N. v m. p.!

Iz Bolnikov v deželni bolnici je bilo meseca maja t. l. 1192, umrlo jih je 37, državnemu pravdnistvu je bilo naznanjenih 79 slučajev.

Iz Gostilničarka gospa Pavškova zasačila vlomilca. Poročilo o v gostilni g. Pavška na Martinovi cesti aretiranih vlomilcih moramo nekoliko popraviti. Dan po vlomu pri Marenčetu sta prišla dopoldne v Pavškovo gostilno dva Hrvata ter želela izmenjati nekaj drobiža. Ker se jima ni ugodilo, sta odšla. Kmalu nato je gospa Pavškova brala v »Slovencu« poročilo o vlomu pri Marenčetu, o odnesenem drobižu ter se je takoj spomnila, da sta dva sumljiva tujca hotela pri nji izmenjati drobiž. Kmalu nato sta se tujca vrnila v Pavškovo gostilno. Gospa je takoj poslala po policijo, ki je prišla čez kake pol ure, med tem pa je neki vojak stražil izhod. Nevarna vlomilca izslediti se je torej posrečilo gospej Povškovi, ne pa policiji. Vlomilca sta skoro gotovo prišla dvakrat v Pavškovo gostilno, da si ogledata prostore, ker sta skoro gotovo nameravala izvršiti pri Pavšku sličen vlom, kakršnega sta izvršila pri Marenčetu. Pazljivosti gospe Pavškove se je zahvaliti, da sta prišla tako hitro pod ključ nevarna tička, ki bi gotovo tudi pri drugih gostilnah in trgovinah poizkušala svojo »srečo«.

Iz Zakaj še je potrebna državna policija v Ljubljani? Zato, da se bodo njeni organi včasih tudi ozrli nekoliko na izložbena okna (morda celo v notranjščino) nekaterih liberalnih trgovin in knjigotržnic, ki le preveč prezirajo razne državne postavne in ministrske predpise, zabranjujoč izpostavljanje in razpečevanje nenravnih kipov, podob, slik, razglednic itd. Ali ne izzivlja to početje tudi nevoljo in ogorčenje nežnočutnega ter poštenega občinsva? Ali je to reklama za dotične

trgovine (osebito v Prešernovi ulici in na Mestnem trgu)? Uprav nasprotno! Ali policija tako skrbi, da bi se ne pohujševala ljubljanska mladina?

Iz Umrl je v Novem Vodmatu gosp. Jožef Trškán.

PRED OTVORITVIJO GRŠKE ZBOR-NICE. — TURKI GROZE GRŠKI Z VOJSKO.

Krečani so v grško narodno skupščino tudi izvolili poslance, ki so se velevlastim na kljub že aprila skrivaj prepeljali v Atene. Iz strahu pred velevlastmi je grška vlada sklicanje državne zbornice odgodila od 4. majnika na 1. junij. Prvotno bi bil grški ministrijski predsednik Venizelos, ki je sam udeležil seje, ker je sodil, da bi volilno sodišče razveljavilo krečanske mandate, a Turčija je protestirala, da bi se podvrgli Krečani, ki so le še vsaj po imenu sultanovi podaniki, grškemu volilnemu sodišču. Venizelos se je nato izkušal izviti iz zadrege tako, da bi smeli krečanski poslanci izročiti predsedniku svoje volilne dokumente. Venizelos bi pa v govoru o mednarodnem položaju obrazložil, zakaj da velevlasti še ne dovolijo rešiti krečanskega vprašanja. Zbornica naj bi vzela njegov govor na znanje in prosila Krečane, ki naj bi na hodnikih čakali odločitve, da naj še potrpe in počakajo ugodnejšega trenutka. Krečanski poslanci so pa baje izjavili, da hočejo s silo vdreti v zbornico, če jih to tudi stane življenje. Grškemu ministrkemu svetu je predlagal justični minister Dimitriakopulos, da naj se krečanski poslanci sprejmejo pri otvoritveni seji, nakar naj se zbornica odgodi do oktobra. Predlog je pa ministrijski svet odklonil, češ da je protipostaven. Ministrijski predsednik Venizelos je pa izjavil, da so sklenile velevlasti, da Kreto zopet zasedejo, če se sprejmejo krečanski poslanci v grški zbornici. Dimitriakopulos je podal nato svojo demisijo, ki se je tudi sprejela. Atensko posadko so pomnožili. Policija je pripravljena, da vzdržuje danes mir in red v Atenah. Mladoturški krogi sodijo, da bodo krečanski poslanci s silo vdrli v grško zbornico. Če se to zgodi, Venizelos odstopi. Turčija bi pa ta dogodek smatrala za casus belli in turška armada bi takoj zasedla Tesalijo, ki bi jo prej ne zapustila, dokler Evropa ne ustali v Tripolisu status quo ante. Mladoturki ne verujejo, da bi se potegnila Bulgarija za Grke.

4850 velurnih posteljnih predložnikov za 3 K 50 vin. kom. Neprimerno nizka cena. Od jutri razpošiljam, dokler bo kaj zaloge, pristne velurne posteljne predložnike okoli 60×115 cm za propagandno ceno 3 K 50 v., dalje metniške platnene preproge naravne barve z mod. metn. vezen. dva dela 40×300 cm in posebna draperija 40×150 cm po 8 K za kompl. okno. Umetn. suknene preproge bordeaux ali olivne z ment. vez. dva dela in posebna draperija po 10 K za kompl. okno. Čipkasti zastori po 1 K 18 v. za vsak del. Perzijske preobleke 300 cm dolge po 7 K komad. Primeri namizni prti 150×150 cm po 3 K, posteljna pregrinjala 150×200 cm po 4 K. Moder. preobl. bordeaux ali olivne po 5 K 80 v., mod. namizni prti v pastel. barv. po 2 K 40 v., posteljna pregr. po 3 K 20 v., moderna dvoj. posteljna pregrinjala po 9 K 80 v. kom. Dvestranske smirn. stenske preproge z lepimi žival-skimi podob. 100×200 cm po 6 K 50 v. Tople spalne odeje z lepimi bordurami 124×200 cm po 1 K 90 v. Zajamčeno pralni predložniki k umivalnikom in za v kopalno sobo 55×110 cm 3 K 30 v. kom., 90×130 cm 5 K 90 v., 90×190 cm 8 K 50 v. kom. Sam sem tvorničar, prodajam svoje blago brez metetarjev na privatne kupovalce samo po povzetju in zatorej nimam rizika, zato tako nizke cene. Zaloga preprog in pohištva S. Schein, c. in kr. dvorni in kom. dobavitelj, Dunaj I., Bauernmarkt 10, 12 in 14. Kdor naroči za najmanj 10 K, lahko tudi zraven naroči dve reklamni poml. posteljni ogrinjali 130×200 cm za 1 K kom. Naj nihče ne zamudi te prilike, da se prepriča o bajno nizkih cenah te firme. 1754

Gospodinj, katere se prav rade postavijo s perilom, naj si zapomnijo sledeče: Mencanje in kuhanje naj opuste, ker lahko vso nesnago odstranijo z milom Sunlight in porabijo pri tem še enkrat manj časa in truda. To milo je tudi zelo ceno.

Zdraviliška sezona v Rogaški Slatini se je začela že takoj v začetku z navalom tujcev. To veliko privlačnost je pripisovati temu, da se je otvoril radijski inhalatorij, tako da zdravilišče ustreza vsem zahtevam modernega zdravilišča.

Pomanjkljiva prebava je vzrok zelo mnogih bolezni. Za vedno uravno prebavljanja služi dr. Rose balzam iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega založnika v Pragi. Dobi se v vsaki lekarni. — Glej oglas!

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 1. junija 1912.

Pšenica za oktober 1912 . . . . . 11:75
Rž za oktober 1912 . . . . . 9:80
Oves za oktober 1912 . . . . . 9:22
Koruza za julij 1912 . . . . . 8:98
Koruza za avgust 9:07

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Dan	Cas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celzijju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
31	9. zveč.	732.8	13.4	sl. jvzh.	pol. obl.	
1	7. zjutr.	733.6	11.5	sl. jvzh.	oblačno	2.1
	2. pop.	732.7	18.4	sr. jvzh.	dež	

Srednja včerašnja temp. 14.1°, norm. 16.0°.

SURNA in modno blago za gospe in gospe priporoč. izv. hiša **CEFIRI** Prokop Skorkovský in sin v Humpolcu na Češkem.

Zobna krema
KALODONT
Ustna voda

Redka prilika! 1763

Zelo dober **pianino**

se poceni proda na vogalu Sv. Petra ceste, vhod Radeckega cesta 2, I. nadstr.

Singer-jev šivalni stroj

za ženske, nekoliko rabljen, je naprodaj za zelo nizko ceno. Več se izve v **Zeleni jami št. 103.** 1761

Mizarskega pomočnika

kateri je večš stavbinskega in pohištvenega dela, sprejme takoj **JOŽEF BOŽIČ** v **Ilirski Bistrici, Notranjsko.** 1764 2

Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani, deželni dvorec,

opozarja p. n. vinske kupce na svojo **veliko zalogo** priznana izbornih pristnih

kranjskih vin.

Poleg namiznih vin ima v zalogi tudi dovršena raznovrstna **buteljska vina**, kakor: **zelen, burgundec, rulanec, karmenet, rizling itd.** naprodaj. Postrežba točna in solidna, cene nizke. Zahtevajte cenike! 1765

Št. 396/pr.

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje

službe okrožnih zdravnikov

1. v **Cerkljah** pri Kranju,
2. v **Fari** v Kočevskem okraju s sedežem na **Petrinji**,
3. na **Grosupljem** v Ljubljanskem okraju,
4. v **Idriji**,
5. v **Logatcu** s sedežem v **Planini**,
6. na **Raki** v Krškem okraju.

S temi službami je združena za kraje pod 1, 4, 5 in 6 letna plača 1400 K. za kraje pod 2 in 3 pa 1600 K, potem za vse kraje letna aktivitetna doklada 200 K in dve starostni dokladi (petletnici) po 100 K.

Zdravnik v **Fari** dobiva od ondotnega zdravstvenega okrožja tudi 2000 K pavšala za uradna pota v Osilnico in Banjo loko, zdravnik v **Logatcu** (Planini) 500 K prispevka k plači od občine Planina, zdravnik v **Idriji** 600 K priboljška, 400 K za opravila v tamkajšnji okrožni bolnici in 480 K za uradna pota v Žire od okrožja. Zdravnik na **Raki** ima po nekem volilu naturalno stanovanje z vrtno in vinogradom za brezplačno zdravljenje ubožcev v občini Raki.

Prosilci za te službe naj pošljejo svoje prošnje podpisnemu deželnemu odboru

do 20. junija t. l.

in jim prilože dokazila o starosti, upravičenju do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijskem državljanstvu, telesni sposobnosti, nrvnosti, dosedanem službovanju ter o znanju slovenskega in nemškega jezika.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani, dne 30. maja 1912.

Magdalena Jaklič
železniškega uradnika soproga

danes ob 6. uri zjutraj po dolgi mučni bolezni, večkrat prevedena s svetimi zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Zemeljski ostanki predrage pokojnice se bodo v nedeljo dne 2. junija ob pol 6. uri popoldne v hiši žalosti, Prisojna ulica št. 1, slovesno blagoslovili in nato prepeljali k večnemu počitku k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo služile v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

Drago pokojnico priporočamo v molitve in blag spomin.

Ljubljana, 1. junija 1912.

1762

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna alkalična kislina

najboljša dijetična in osvežujoča pijača

preizkušena pri žlezočnih in črevesnih ka-farlih, obilnih in mehurnih boleznih, katero priporočajo največjavnje zdravniki kot bistveno **podpiralno sredstvo**

pri karlovovarijskem in drugih kopeliških zdrav-ljenjih in kot **poznejše zdravilo** po kopeljih 24 38 in trajno porabo. (VII.)

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**, železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih **Prospekti zastoni in franko.**

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špicerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Založe pri **Mihael Kastner-u, Peter Lass-niku** in **Andrej Šarabonu**, Ljubljana. 3997

Priporočamo hitre **drože (presgerm)**

iz drožarne **Josipa Košmerl**, Ljubljana, **Frančiškanska ulica 8.** Izborno blago! Točna postrežba. Zahtevajte drože v prid **»Slovenske Straže«.** 159

Za skupno vodstvo obstoječe pisarne se išče 1760

dama ali gospod

kristjan, zmožen popolnoma slovenščine in nemščine, stenograf. Letni dohodek 10—12.000 K. Vloga približno K 2500. Ponudbe pod št. 1760 na upravo lista.

Gospodarstvo.

Za sirote izseljencev.

Ameriške pravne razmere imajo v inštituciji notarjev veliko napako. Notar stoji tam z ozirom na družabno stališče precej pod našim notarjem in je vsled velike konkurence navezan na različne posle, proti katerim bi se dalo marsikaj ugovarjati. Za izvrševanje notariata se ne zahteva posebna predizobrazba ter bi jih imenovali pri nas z maločasnim naslovom zakotnih pisarjev; nadevajo pa svojim pisarnam bombastične naslove, kakor »narodni in domovinski odvetnik«, »javni notar«, »pravna in denarna pisarna« in še mnogo enakih, s katerimi vabijo neuke ljudi. Nasedejo jim v prvi vrsti izseljenci, ker si ti v tujem kraju, nevesči tujega jezika, ne morejo pomagati. Tako zastopajo naše ljudi notarji pred vsem v pravadah za odškodnino, zavarovalnico, odpravnino in druge zahteve, ki jih zahtevajo ponesrečeni izseljenci, oziroma njih sirote in vdove od podjetnikov, pri katerih so se ponesrečili. Poleg tega, da jemljejo notarji za svoj trud visoko plačilo, ki dostikrat požre del zahtevane odškodnine, se premnogokrat pripeti, da se ti zastopniki pogodijo s podjetniki ter zahtevajo manjše zneske. Kakor bi jih ponesrečenci ali njihovi dediči lahko iztirjali. Na ta način služijo na dve strani v veliko škodo naših rojakov. Sicer bi se dale vse te poravnave izpodbijati kot v formalnem oziru nezadostne in tako še marsikaj pri zahtevanih odškodninah rešiti, vendar tega neuki izseljenci ne vedo ter trpijo škodo.

Na te nedostatke so opozorili konzulati vlado, ki je na Ogrskem ravno kar izdala okrožnico na podrejena oblastva, da v tem oziru marljivo postopajo. Obrača se na okrajna glavarstva in upravna oblastva, da v vsakem slučaju smrti ali ponesrečenja pri delu ter vsled tega nastale nezmožnosti za delo kakega rojaka v Ameriki, pozovejo njegove sorodnike in rodbino, da stavijo svoje zahteve za odškodnino ali zavarovalnico. Okrožnica vlade posebno prepoveduje vsako pooblastilo komurkoli, pred vsem pa prekomorskim agentom, ki se z zastopstvom v takih zadevah bavijo. Posebno polaga okrožnica važnost na to, da stranke pri oblastvih ustmeno stavijo svoje zahteve in da ne vlagajo nikakih prošnje, ki bi bile morda v nasprotju z njenimi zahtevami. Priložiti se morajo vsa dokazila sorodstva in podobno, kot dokaz postavnega nasledstva.

Vse uradovanje v korist izseljencev se vrši popolnoma brezplačno, kar se strankam vnaprej v okrožnici zagotavlja. Avstrijska vlada dosedaj še ni razposlala podobnega obvestila.

— **Setev v Avstriji.** Zadnja cenitev o letošnji setvi v Avstriji je po poročilu trgovskega ministrstva izpadla tako-le: žito 25, koruza 24, ječmen 25, oves 26, detelja 3, pašniki 28. (1 pomenja zelo dobro; 2 nekaj nad srednjo mero; 3 srednje; 4 pod srednjo mero; 5 zelo slabo.)

— **Stomilijonsko posojilo Budapešte.** Župan ogrske prestolice, Bärzcy, je bil pri slavnostih v Benetkah ter se je sedaj po precejšnjem ovinku čez Pariz vrnil domov. Lani je Budimpešta najela v Parizu 100 milijonov posojila in letos se je mudil župan iz enakega vzroka zopet v francoskem glavnem mestu, pa ni opravil, kakor je želel. Ker si je namreč banka Credit Lyonnais lani izgovorila, da Ogrri ne smejo do konca leta 1912 nikakega rednega posojila potom obligacij najeti, dajo sedaj Francozi samo 35 milijonov kot nekaj predujem na bodoče posojilo. Da potrebuje Budimpešta toliko denarja, je vzrok veliko prekoračenje investicijskega programa za letošnje leto.

„NUISOL“ 441

od Bergmann & Co., Tešin (Tetschen) ob Labi je in ostane, pozneje kot doslej nedosežen v svojem presenečenim naravnem pobarvanju las in brade. — Dobiva se v svetli, ružavi in črni barvi steklenica po K 2-50 v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade.

R. WOLF MAGDEBURG- BUCKAU

Podružnica na Dunaju: III. Am Heumarkt šte. 21.

Patentni vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljanjem. 3438

Originalno strojedelstvo Wolf 10—800 HP.

obratni stroji z najvišjo popolnostjo in dobičkom, za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 720.000 H.

Žvepleno zdravilišče **Varaždinske toplice** (Hrvaško)

Železniška, poštna, telefonska in brzojavna postaja. Nov zdraviliški hotel z električno razsvetljavo

síaroznana radioaktivna žveplena kopel 58° C

1427 pripravljiva za

irganje, revmo, ishijo itd. Pitna zdravilišča za bolezni v vratu, krlju, prsih, jetrah, želodcu in v črevesih. Električna masaža, blatne, ogij, kisline in solne kopelji. Odprto celo leto. Moderni komfort. Novi hoteli. Kraska okolica. Vojaška godba. Prospekti zastoj od zdraviliškega ravateljstva. — Zdraviliški zdravnik dr. I. Lochert.

MARIJA SATTNER

Ljubljana, Dunajska cesta 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priprosto in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi

bandera in baldahine

ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov tudi radovoljno prevzame.

13

40 klavirjev in harmonijev

hamer, Gzapka in Körügel (amer. harm.), vseh vrst glasbenega orodja, strun in muzikalij

ima v velikanski izbiri izključno in edinole **A. Breznik, c. kr. zaprisež. strokovnjak in učitelj „Glasb. Mfalice“ Ljubljana,** Kongresni trg št. 15 („Zvezda“, nasproti nunske cerkve). Svarim pred nakupom event. falzifikatov ali slabega blaga, zlasti ker dobi pri meni vsakdo na **15 K** prvovrsten instrument gori obroke po imenovanih slovitih trdk z resnično 10letno garancijo. Kdor si izposodi pri meni klavir, postane tudi lastnik istega dočim je dosegla najemščina višino kupnine! Jakih ugodnosti še doslej ne nudi nobena trdka. Zanačajva najugodnejša. Uglasaevanje in popravila točno in ceno.

1068

Zastopstvo le prvovrstnih tovaren in priznano najboljših koles „KINTA“ modeli 1912

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za vsa v to stroko spadajoča dela in popravila.

Garaža za avtomobile. Zaloga pnevmatikov za avtomobile, motorje in kolesa. — Popravila pnevmatikov potom vulkaniziranja. — Benclin in olje za vse vporabe. — Izposojevalnica koles. — Sola za vožnje z vsemi vozili. — Interesentom smo s strokovnimi pojasnili brezplačno na razpolago.

1144

Pozor! Prečastiti duhovščini in sl. p. n. občinstvu v Ljubljani in okolici priporočam svojo veliko zalogo raznovrstnih novih VOZOV trpežno in solidno in rabljenih VOZOV izvršenih po jako nizki ceni. — Priporočam se tudi za naročila na izvršitev novih vozov kakor tudi vsa tozadevna popravila.

Valospoštovanjem

IVAN DEMŠAR

prej Šiška.

podkvaki kovani in izdelavi vozov Ljubljana, Marije Turezije c. 6

Umetni zavod za cerkveno slikanje

J. HLAVKA

slikar cerkvenih podob

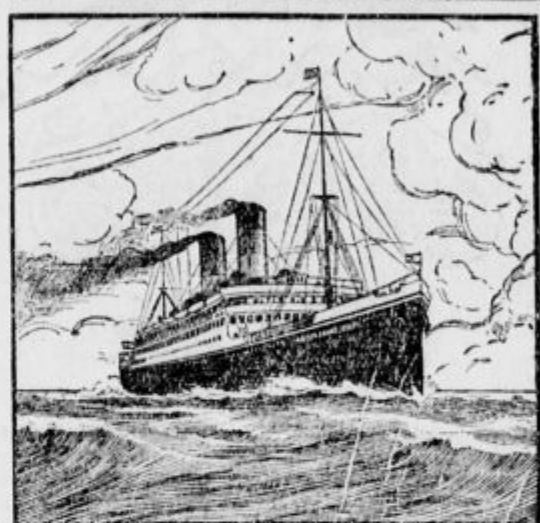
Praga Kral. Vinohrady Puchmajerjeva ul. št. 68.

Priporočamo prečastiti duhovščini poznate slike svetnikov, altarne slike, križeva pota, pasijonske slike itd. na platnu, cinkasti pločevini itd., umetniško izvršene po ugodni ceni.

Slike ali načrte pošiljam zastoj na ogled.

Dopisuje se slovensko.

3386 Najboljša priporočila.

Potniki v severno in južno Ameriko se vzijo sedaj le po domači avstrijski progi

Austro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires, Rio de Janeiro, Santos i. t. d.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma, električno razsvetljavo, brezžičnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopelj itd.

Odhod parnikov:

v severno Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vsakovrstna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vodne liste glavni zastopnik za Kranjsko, Štajersko in Koroško

Simon Kmetetz, Ljubljana Kolodvorska ulica 26.

21

V boju proti alkoholu so brezalkoholne šumeče limonade, ki se napravijo z

Maršnerjevimi šumečimi limonadnimi bonboni,

najbolj preizkušeno sredstvo.

Samo pravi, če je s to varstveno znamko

16-1 1125/12

katero ima tudi vsaka vrečka, kakor tudi vsaka pastila. Vsakoletna poraba več kot 60.000.000 kosov.

Edina izdelovalnica: Prva češka akcijska družba za orient. sladkorne in čokoladne izdelke, Kr. Vinohrady, Dunaj VI., Theobaldgasse 4.

Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr. priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic. Vogal Marijin trg — So. Petra cesta. Delniški kapital in rezerve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prévzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent in vsakodnevni vedno ugodnim obrestovanjem — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

3999

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepkom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje dnarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. aprila 1911. K 74.589.916.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršene vsakovrstne

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmo-dernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbera steklenega in porce-lanatega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 3328

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Anton Presker

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14.

se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen poset elasti pa preč. duhovščini v izdelovanju vsakovrstne duhovniške obleke (talarjev itd.), iz trpežnega in solidnega blaga, po nizkih cenah. 811 52

SIMON PRAPROTNIK

stavbni in pohištveni mizar

Ljubljana, Jenkova ul. 7

priporoča svojim p. n. odjemalcem veliko zalogo vsakovrstnih

omara za led

v poljubnih velikostih za pivovarne, restavracije, delikatesne trgovine itd. - Cena najnižja, postrežba točna.

Ceniki se pošljejo na zahtevo zastoj in poštne prosto. 756

Sodi.

Več vrst sodov ima na prodaj **A. REPIC**, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2448

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalec streh in klepar, vpeljalec strelo-vodov ter instalater vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

Priporoča se slavnemu občinstvu za izvrše-vanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje streh z angleškim, francoskim in tuzemskim škrijljem z

asbest-cementnim škrijljem (Eternit) patent Ratschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-ce-mentno in strešno opeko.

Vse stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznano solidni izvršitvi.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in poštne prosto. 714

Najcenejše dežnike in solnčnike domačega izdelka

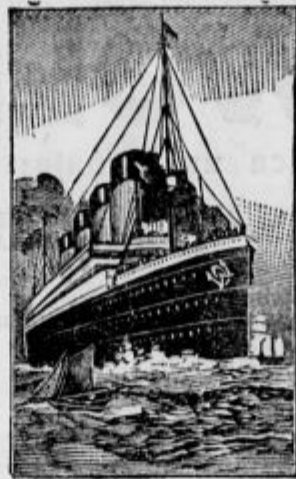
priporoča po najnižji ceni in najboljši kako-vosti slavnemu občinstvu in preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR, tovarna dežnikov, Ljubljana

Pred Skofljo št. 19. Prešernova ulica št. 4.

Popravila točno in ceno. 17

Olympic 45.000 ton.

St. Louis. Adriatic. St. Paul. Oceanic.

V Ameriko preko Pariza, Havre, Southampton ali Cherbourg-a

je najvarnejša, najhitrejša in najprijetnejša vožnja z največ-jimi angleškimi parniki sveta »WHITE STAR LINE« ter slovečimi brzoparniki »AMERICAN LINE«, ki so moderno urejeni in na katerih dobijo potniki spalne sobice, v ka-terih so 2 ali 4 postelje. Hrana se potnikom razdeli v po-sebnih sobah pri pogrnjenih mizah. Snažnost in dobra postrežba je na teh parnikih slehernemu zagotovljena. Odhod potnikov iz Ljubljane vsak torek in soboto. Natan-čnejša pojasnila daje brezplačno

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

Edvard Kristan

Ljubljana, Kolodvorska ul. 41

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. **Vezenje** poučujemo brezplačno.

: **Adlerjevi** : pisalni stroji.

Ceniki zastoj in franko.

Ivan Jax in sin

Dunajska cesta 17, Ljubljana.

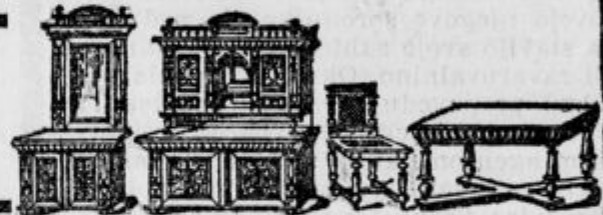
Kolesa iz prvih tovarn Avstrije: Dürkopp, Styria (Puch), Waffenrad.

Siyalni stroji

Ivan Dogan mizarski mojster v Ljubljani

Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša) :

priporoča svojo bogato zalogo hišne oprave :

za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroce, žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd. : : :

Naročila se točno izvršujejo. : : Najcenejša zaloga. : : Ceni s podobami zastoj in franko. 19 Cene brez konkurence.

Največja in najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Dreise v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana. Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na **štedilna ognjišča in peči**

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjski, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupništem samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez Antwerpen v Boston.

je proga rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Lapland“, „Finland“, „Kronland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Sam-land“, „Gothland“, „Marquette“, „Menominee“, „Maniton“, kateri vsak teden v sobotah oskr-bujejo redno vožnjo med Antwerpnom in New-Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vljuda postrežba in spalnice ponovem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminent-nega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno ce-nejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri »Starem tišlerju« 4000

Anversa New York

Stavbena tvrdka IVAN OGRIN

Ljubljana, Gruberjevo nabrežje št. 8

se priporoča za vsa v stavbeno stroko spadajoča dela. — Zgradba zasebnih in javnih poslopij, raznih adaptacij itd. — Napravo načrtov in projektov ob po-verbi stavbe brezplačno. Delo solidno. Cene primerno nizke. 299